Προς μία Αναγνώριση της Εκλογικής Αποχής

Ιωάννα-Μαρία Μαραβελίδη

Σήμερα, με τις ματαιωμένες προσδοκίες της λογικής της ανάθεσης αλλά και τον ολοένα αυξανόμενο κυνισμό που επικρατεί ως προς κάθετι πολιτικό, φαίνεται αναγκαία η δημιουργία ενός κοινωνικού μετώπου **πολιτικής εκλογικής αποχής και συνείδησης**. Για να δημιουργηθεί ένας τέτοιος πόλος χρειάζεται να παρουσιαστούν συγκεκριμένες προτάσεις σε σχέση με αυτό, μέσα από ένα οριζόντιο, αμεσοδημοκρατικό κίνημα που προχωρά, πέρα από την αντίσταση και τη στείρα αποχή, στο επόμενο βήμα της ΠΡΟΤΑΣΗΣ.

Στη σύγχρονη ολιγαρχία που ζούμε, οι φωνές των από τα κάτω όχι μόνο δεν ακούγονται, αλλά δεν αναγνωρίζονται κιόλας. Ιδιαίτερα στην περίπτωση της αποχής, συνειδητής ή μη, το σύστημα επιλέγει να μην καταμετρά στο σύνολο των τελικών αποτελεσμάτων το ποσοστό της αποχής των εγγεγραμμένων εν δυνάμει ψηφοφόρων. Επιλέγει να αποκρύπτει την επιλογή της ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑΣ των πολιτών, οι οποίοι δεν συναινούν και δεν πηγαίνουν στις κάλπες.

Για να αποκτήσει πολιτικό νόημα η αποχή θα πρέπει να απαιτήσουμε την **επίσημη αναγνώριση και καταμέτρησή της στο συνολικό 100% των εκλογικών αποτελεσμάτων**. Ενδεικτικά, να αναφέρουμε πως στις τελευταίες εκλογές το ποσοστό της αποχής ήταν και πάλι πλειοψηφικό και έφτασε το 42%! Η Ν.Δ., που ‘πλασαρίστηκε’ ως πρώτη εκλογική δύναμη, αντί του πλαστού 33,1% έλαβε μόλις 18,5%, ενώ ο δεύτερος ΣΥ.ΡΙΖ.Α. πήρε αντί του 23,7% μόλις 13,2%. Εάν συνυπολογίσουμε και τις κοινωνικές ομάδες που ούτως ή άλλως δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, όπως οι πρόσφυγες και οι ανήλικοι, τότε τα ποσοστά των κομμάτων κατρακυλούν ακόμη περισσότερο μπροστά στο κοινωνικό σώμα που πραγματικά ζει και κατοικεί σε αυτόν τον τόπο.

Η συνειδητοποίηση αυτού στον κόσμο πιστεύουμε πως μπορεί να έχει άμεσα αποτελέσματα ως προς τη μη-νομιμοποίηση και νομιμότητα του ίδιου του πολιτειακού συστήματος και μπορεί να προκαλέσει μία συζήτηση **περί κοινωνικής νομιμοποίησης** των εκάστοτε κυβερνήσεων. Απαιτείται άμεσα η συνειδητοποίηση από όλη την κοινωνία ότι το σύστημα αυτό κυβερνά με οικτρές μειοψηφίες (ο περισσότερος κόσμος δεν έχει συνειδητοποιήσει έως σήμερα ότι το 100% των αποτελεσμάτων που βλέπει στα Μ.Μ.Ε. είναι μόνο επί των ψηφισάντων) και ότι οι άνθρωποι που βλέπουμε καθημερινά έξω στον δρόμο κατά βάση ΔΕΝ ψηφίζουν.

Ταυτόχρονα βέβαια, και ενώ η αποχή συνεχίζει να μην καταχυρώνεται θεσμικά ως πολιτική στάση, οι ψήφοι μη-ενημερωμένων πολιτών που ρίχνουν ένα τυχαίο ψηφοδέλτιο στην κάλπη, οι ψήφοι ομογενών (που εδώ και δεκαετίες δεν ζουν στη χώρα), καθώς και οι λεγόμενες ψήφοι αντίδρασης, καταμετρώνται κανονικά επηρεάζοντας τις ζωές όλων -όχι πλέον ως απλή αντίδραση αλλά ως κανονικό καθεστώς με τα όλα του…

Ζούμε καθώς φαίνεται το θέατρο του παραλόγου, ή αλλιώς το θέατρο της εξουσίας.

Για να συνεχίσουμε σε αυτή τη συλλογιστική, θα ήταν χρήσιμο να πούμε πως το 2011-2012 τα οριζόντια κινήματα των Πλατειών και το Occupy ήταν αυτά που πρότειναν προς διαβούλευση μέσα από τις συνελεύσεις τους το αίτημα για επίσημη καταμέτρηση της αποχής στα τελικά εκλογικά αποτελέσματα και, **συνεπώς**, τη διεκδίκηση του να μένουν είτε κενές οι βουλευτικές έδρες του κοινοβουλίου που αντιστοιχούσαν στην αποχή, είτε να συμπληρώνονται κληρωτά από τυχαίους πολίτες ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Επιπλέον, πρότειναν ανάλογα με το μέγεθος της αποχής, οι αντίστοιχες κρατικές βουλευτικές και κομματικές αμοιβές να δίνονται υποχρεωτικά σε οριζόντια, κοινοτιστικά και τοπικά εγχειρήματα για τη δημιουργία δομών και συνελεύσεων σε γειτονιές και δήμους.

Τέλος, είναι αυτονόητο πως από ένα σημείο και πέρα μια υπερβολικά υψηλή αποχή θα πρέπει να μετατρέπει αυτομάτως και συνταγματικά παράνομη τη διαδικασία των εκλογών. Σε περίπτωσεις όπως στις χώρες των Βαλκανίων, και όχι μόνο, τα ποσοστά της εκλογικής αποχής φτάνουν συστηματικά το 70% και 80%! Ταυτόχρονα, ο μέσος όρος συμμετοχής της Ευρώπης στις πρόσφατες ευρωεκλογές ήταν μόλις 50,95%. Να σημειώσουμε εδώ πως ακόμη και σε ένα σωματείο ή σύλλογο να πάει κάποιος, η διαδικασία απόφασης κρίνεται μη έγκυρη αν δεν υπάρχει **«απαρτία»,** ή αλλιώς η συμμετοχή του 50+ ή των 2/3 του σώματος. Αντιθέτως, σε επίπεδο κράτους και αντιπροσωπευτικής «δημοκρατίας» δεν υφίσταται κανένα τέτοιο κατώτατο όριο για την **ελάχιστη απαραίτητη συμμετοχή των πολιτών**. Θεωρούμε αδιανόητο και αποκαλυπτικό για τη φύση της, ούτως ή άλλως ψεύτικης, δημοκρατίας τους το ότι δεν υπάρχει μία τέτοια νόρμα.

Σκεφτόμενοι-ες όλα τα παραπάνω, βλέπουμε πως ένας λόγος των από τα κάτω θα έπρεπε να θέτει στη βάση του αυτά τα ζητήματα. Μία ανάδειξη των παραπάνω θεμάτων μπορεί να δώσει έναν άλλο, πιο ουσιαστικό και πολιτικό, χαρακτήρα στην επιλογή της αποχής και να τοποθετήσει στο επίκεντρο του προβλήματος το διαρκές αμεσοδημοκρατικό και αντιεξουσιαστικό ερώτημα του **«ποιος αποφασίζει;»**.

Κλείνοντας, είναι γνωστό τοις πάσι πως η άσκηση της σημερινής αντιπροσωπευτικής πολιτικής γίνεται κατά κόρον με όρους επαγγελματικής αποκατάστασης, για την εξασφάλιση και καριέρα των εκάστοτε υποψηφίων, που το τελευταίο που τους νοιάζει είναι μία πολιτική αλλαγή (βλ. τον πρόσφατο τεράστιο αριθμό υποψήφιων δημοτικών συμβούλων). Είναι καιρός να αποφασίσουμε πως κανενά σοβαρό κοινωνικό σύστημα δεν μπορεί να στηρίζεται σε αισθήματα πίστης και υπόσχεσης, σε λέξεις χωρίς μνήμη και ευθύνη. Αντ' αυτού, συνεχίζουμε να παλεύουμε για έναν κόσμο αυτεξούσιων ατόμων, που είναι *λέκτορες των λέξεων και πράττοντες των πράξεων,* με δικαίωμα και υποχρέωση όλων στην άμεση συμμετοχή στις αποφάσεις.

Η αναγνώριση της αποχής, και τα θέματα που συνακόλουθα ανοίγει, είναι μια στιγμή αυτού του πολιτικού αγώνα.

Πολιτική Κρίση στη Δημοκρατία της Μακεδονίας: Ανταπόκριση – Συνέντευξη

Συνέντευξη – Μετάφραση: Ιωάννα Μαραβελίδη

Η γειτονική χώρα βρίσκεται τους τελευταίους μήνες σε μία κρίσιμη πολιτική συγκυρία και σε μία κρίση που φαίνεται να είναι η μεγαλύτερη των τελευταίων ετών. Τις επιπτώσεις αυτής της κρίσης προσπαθούν να αξιοποιήσουν εθνικιστικές ρητορικές στο εσωτερικό της χώρας αλλά και στον ευρύτερο χώρο των Βαλκανίων ενώ τα ελληνικά μέσα έχουν «θάψει» την οποιαδήποτε πληροφόρηση. Αποφασίσαμε ως Βαβυλωνία να πάρουμε την ακόλουθη συνέντευξη σε μία προσπάθεια ενημέρωσής μας αλλά και μεγαλύτερης αλληλεπίδρασης και αλληλεγγύης με τον κόσμο που αντιδρά, αντιστέκεται και προσπαθεί για ένα καλύτερο μέλλον στα Βαλκάνια μακρυά από τον εθνικισμό, τον ρατσισμό και την εξουσία. Οι δύο συνομιλητές μας, πολίτες της Δημοκρατίας της Μακεδονίας που προέρχονται «φαινομενικά» από δύο διαφορετικές εθνοτικές ομάδες (τη μακεδονική και την αλβανική), μοιράζονται κοινές εμπειρίες, απόψεις και αντιλήψεις μαζί μας. Από κοινού και ταυτόχρονα με το Beyond Europe δημοσιεύουμε την **αγγλική** και ελληνική εκδοχή της συνέντευξης.

Χαιρόμαστε που έχουμε αυτή τη σπάνια ευκαιρία να συνομιλούμε μαζί σας. Καταρχήν, θα θέλαμε να σας συστήσουμε εν συντομία. Μένετε και οι δύο στα Σκόπια όπου και είστε πολιτικά ενεργοί. Σε ποιες πρωτοβουλίες, συλλογικότητες συμμετέχετε και με ποια θέματα ασχολείστε κυρίως;

Nikola Šteriov: Είμαι μέλος του κοινωνικού κέντρου «Dunja» και της συλλογικότητας «Solidarnost». Η «Solidarnost» ανήκει σε ένα ευρύτερο δίκτυο αλληλεγγύης των συνδικάτων και των εργατικών δικαιωμάτων, το οποίο διοργανώνει επίσημα τις πορείες της Πρωτομαγιάς στα Σκόπια. Επίσης, συμμετέχω σε πρωτοβουλίες αλληλεγγύης των μεταναστών και η γενικότερη ενασχόλησή μου έχει να κάνει με τον αγώνα και τη διάδοση συλλογικών και αριστερών ιδεών.

Artan Sadiku: Συμμετέχω σε διάφορα κινήματα τα τελευταία 10 χρόνια, ξεκινώντας από τα οικολογικά εώς και τα πιο ευρύτερα κοινωνικά και πολιτικά ριζοσπαστικά αριστερά. Ενδιαφέρομαι κυρίως για θέματα κοινωνικής δικαιοσύνης και αντίστασης στην καπιταλιστική συνθήκη στη χώρα μου αλλά και στον ευρύτερο βαλκανικό χώρο. Ερευνώ και διδάσκω πολιτική φιλοσοφία στο ανεξάρτητο Ινστιτούτο Κοινωνικών Επιστημών και Ανθρωπιστικών Σπουδών στα Σκόπια.

Τα ελληνικά Μ.Μ.Ε. συνηθίζουν να αποκρύπτουν κάθε πληροφορία για τη Δημοκρατία της Μακεδονίας συμπεριλαμβανομένου των τελευταίων πρόσφατων γεγονότων. Παρότι ζούμε τόσο κοντά ο ένας με τον άλλον, η χώρα σας φαντάζει με ένα «κενό σημείο» πάνω στον χάρτη και αυτό συμβαίνει κατά βάση λόγω εθνικών συμφερόντων που πάντα εν τέλει χωρίζουν τους λαούς. Θα μπορούσατε να μας δώσετε μία γενικότερη εικόνα της πολιτικο-οικονομικής κατάστασης της χώρας σας;

Nikola: Η τρέχουσα πολιτική κατάσταση έχει να κάνει με αυτό που εδώ ονομάζεται «πολιτική κρίση». Αυτή η κρίση έρχεται μετά από 10 χρόνια διακυβέρνησης του δεξιού εθνικιστικού κόμματος VMRO–DPMNE (βρίσκεται στην εξουσία από το 2006). Τα τελευταία 5 χρόνια (ειδικά μετά το ’14) έλαβαν χώρα μεγάλες αντικυβερνητικές διαδηλώσεις ενάντια σε αυτό το κόμμα, που υπό την εξουσία του αυξήθηκε η απολυταρχικότητα και η πελατοκρατία σε πρωτόγνωρα επίπεδα. Μετά λοιπόν από 2 χρόνια συνεχών ή σποραδικών διαδηλώσεων (2014-2016) και με τη βοήθεια του διεθνούς παράγοντα, η χώρα πήγε σε εκλογές τον περασμένο Δεκέμβριο. Το αποτέλεσμα ήταν η αδυναμία του (ακόμα)

κυβερνώντος κόμματος (το οποίο κέρδισε μεν αλλά με πολύ μικρή διαφορά) να σχηματίσει κυβέρνηση συνεργασίας, η οποία κατορθώνεται συνήθως με συνεργασία άλλων μεγάλων κομμάτων που αντιπροσωπεύουν την αλβανική εθνότητα στη χώρα. Αυτό σημαίνει πώς, σύμφωνα με το Σύνταγμα, ο πρόεδρος της χώρας (που σχετίζεται με το VMRO–DPMNE) θα έπρεπε να δώσει τη διερευνητική εντολή σχηματισμού κυβέρνησης στο δεύτερο μεγαλύτερο κόμμα -τους Σοσιαλδημοκράτες- κάτι που δεν συνέβη και εδώ είναι που εντείνεται η λεγόμενη «πολιτική κρίση» ακόμα παραπάνω.

Όσον αφορά την οικονομική κατάσταση, η χώρα χαρακτηρίζεται ως η φτωχότερη στην Ευρώπη. Μετά το δημοψήφισμα του 1991, στο οποίο ο περισσότερος κόσμος ψήφισε υπέρ του διαχωρισμού μας από την Γιουγκοσλαβία, η χώρα κήρυξε την ανεξαρτησία της. **Αυτό όμως που ίσως δεν γνώριζαν οι ψηφοφόροι ήταν ότι πέρα από έναν διαχωρισμό απ΄την Γιουγκοσλαβία, ψήφιζαν ταυτόχρονα υπέρ του καπιταλισμού.** Όπως συνέβη στις περισσότερες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, τα πρώην κυβερνώντα «κομμουνιστικά» κόμματα μεταλλάχθηκαν σε «δημοκρατικά» -στην περίπτωσή μας η «Ένωση Κομμουνιστών Μακεδονίας» έγινε «Σοσιαλδημοκρατική Ένωση Μακεδονίας» και έτσι παρέμεινε στην εξουσία ως το 1998 και έπειτα από το 2002 ως το 2006. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έλαβε χώρα η επονομαζόμενη «μετάβαση» -αποδοτικά κρατικά εργοστάσια ιδιωτικοποιήθηκαν (τα περισσότερα στα χέρια της πρώην κομμουνιστικής ελίτ) και ακολούθως πουλήθηκαν και οδηγήθηκαν σε εκκαθάριση.

Έτσι οι περισσότεροι άνθρωποι πέρασαν από μία καλή οικονομική κατάσταση (ή τουλάχιστον έτσι λένε αναπολώντας πολλοί που έζησαν τότε στην Γιουγκοσλαβία) σε ένα νέο επίπεδο όπου τα εργοστάσια έκλειναν, η ανεργία «χτύπησε κόκκινο» στο 30% (εώς και σήμερα) ενώ κάποιοι έφτασαν στο σημείο της αυτοκτονίας μη μπορώντας να ζήσουν τις οικογένειές τους. Αυτός είναι ένας από τους λόγους που το κυβερνών εθνικιστικό κόμμα ανέβηκε στην εξουσία –επειδή οι άνθρωποι ενοχοποίησαν τους Σοσιαλδημοκράτες για αυτή την κατάσταση και ψήφισαν τη δεύτερη μεγαλύτερη

επιλογή (τους εθνικιστές, VMRO). Παρ’ όλα αυτά οι τελευταίοι δεν άλλαξαν κάτι.

Χρησιμοποίησαν τις νέες θέσεις εργασίας (που προήλθαν από ξένες επενδύδεις) για να προπαγανδίσουν τους εαυτούς τους και να προωθηθούν επιθετικά στα M.M.E.. Με 10 χρόνια διακυβέρνησής τους έχουν ήδη καταφέρει να ελέγχουν με αρκετά φανερό τρόπο τα μεγαλύτερα M.M.E. της χώρας, ως μέρος μιας γενικότερης «VMRO-ποίησης» και πανταχού παρουσίας τους στην κοινωνία.

Με δυό λόγια, η Δ. Της Μακεδονίας βρίσκεται ανάμεσα στις πιο φτωχές και κοινωνικά δυσλειτουργικές χώρες της Ευρώπης (και όχι μόνο), με τους υψηλότερους δείκτες ανεργίας στην περιοχή, με μετά βίας λειτουργικές υπηρεσίες περίθαλψης και με πολλούς πολίτες να επιβιώνουν μέσα από ένα **συντηρητικό οικογενειακό σύστημα αλληλεγγύης**, όπου όταν δεν μπορείς να τα βγάλεις πέρα βασίζεσαι στους συγγενείς σου. Παρόμοια με οποιαδήποτε άλλη γειτονική χώρα, θα έλεγα.

Artan: Το 2006, όταν το VMRO–DPMNE ήρθε στην εξουσία συνέβησαν μία σειρά δομικών πολιτικών αλλαγών, μετά βεβαίως από την κύρια ιστορική αλλαγή των ιδιωτικοποιήσεων και της κοινωνικής και οικονομικής αναδόμησης που συνέβη τη δεκαετία του ’90 ως αποτέλεσμα της διάλυσης της Γιουγκοσλαβίας. Ήταν ακριβώς 4 χρόνια μετά από την διακυβέρνηση των Σοσιαλδημοκρατών (SDSM) που δεν κατάφεραν να βελτιώσουν την κατάσταση σε μία χώρα που πέρασε από μια ένοπλη δι-εθνοτική σύγκρουση το 2001. Όντας μία πρώην γιουγκοσλαβική χώρα, η οποία υπέφερε από τις βαριές συνέπειες των ιδιωτικοποιήσεων, η Δ. της Μακεδονίας θεωρείτο μία χώρα όπου ήταν κοινή πεποίθηση πως το 30% της ανεργίας ήταν ένα εγγενές στοιχείο της κοινωνίας μας, κάτι με το οποίο έπρεπε να μάθουμε να ζούμε. Επίσης, υπήρχε η αντίληψη ότι αυτά τα ποσοστά φτώχειας και ανεργίας ήταν αποτέλεσμα της δικής μας κακής νοοτροπίας που κατέληγε σε αυτή τη λειτουργία της δημοκρατίας, ενώ σε άλλες πρώην γιουγκοσλαβικές χώρες όπως η Σλοβενία η δημοκρατία λειτουργούσε για το γενικό καλό των πολιτών χάρη στην καλή πολιτική κουλτούρα που αυτοί διέθεταν.

Το οικονομικό πρόγραμμα με την ονομασία “**Αναγέννηση σε 100 βήματα”** το οποίο περιείχε υπερβολικά αισιόδοξες προτάσεις για την ανάπτυξη της χώρας σε όλους τους τομείς, από την εκπαίδευση και τη γεωργία ως τις επενδύσεις και τη φορολογία, έδωσε στο αντιπολευόμενο μέχρι τότε κόμμα VMRO–DPMNE μία σημαντική εικόνα διαφορετική από τα άλλα κόμματα που δύσκολα μπορούσαν να ανταγωνιστούν. Ήταν επί της ουσίας αυτό το κάλεσμα για “ρήξη με την κανονικότητα” της επικρατούσας αντίληψης (η οποία έλεγε ότι λόγω της αδράνειας της ευρύτερης περιοχής και λόγω της κουλτούρας μας που προκαλούσε τη διαφθορά, την τεμπελιά και τη χαμηλή μόρφωση ήταν αδύνατη η ανάκαμψη), που έκανε τελικά τη συντηριτική αντιπολίτευση να φαντάζει ως “επαναστατική” και ελπιδοφόρα εναλλακτική. Ο αρχηγός του κόμματος, Νίκολα Γκρούεφσκι, πρώην υπουργός οικονομικών στην κυβέρνηση του ’98, είχε τη φήμη του πραγματιστή και αποτελεσματικού πολιτικού που εισήγαγε τον Φ.Π.Α. και υλοποίησε τη διαδικασία αποκρατικοποιήσεων και είχε κερδίσει τη συμπάθεια κι άλλων εθνοτικών ομάδων, όπως της αλβανικής, που τον αναγνώριζαν ως κάποιον που δεν εκμεταλλεύεται μία εθνικιστική ρητορική αλλά αποτελεί την ισχυρή οικονομική ελπίδα για όλους.

Το οικονομικό πρόγραμμα του Γκρούεφσκι “Αναγέννηση σε 100 βήματα” ήταν μοναδικό στο είδος του και ήταν η πρώτη φορά που ένα κόμμα είχε δουλέψει ένα τέτοιο πλάνο ως μέρος της πολιτικής τους καμπάνιας. Το κρίσιμο σημείο όμως ήταν πως αυτό αποτελούσε μία νεοφιλελεύθερη δέσμευση η οποία υποσχόταν να προωθήσει την ανάπτυξη και να καταπολεμήσει την ανεργία και τη φτώχεια μέσω της ελαστικοποίησης της εργασίας, της χαμηλής φορολόγησης και του φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Αυτή η οικονομική ρητορική χρησιμοποιήθηκε πολύ καλά μαζί με τα δυνατά αντικομμουνιστικά αισθήματα. Γενικά μιλώντας**, το νεοφιλελεύθερο πρόγραμμα φάνηκε ως η οριστική αποδέσμευση από το προηγούμενο σοσιαλιστικό συστήμα, την κρατική γραφειοκρατία, τη διαφθορά, τους υψηλούς φόρους και τον κρατικό παρεμβατισμό** που δεν επέτρεπαν την ελεύθερη πορεία των

ανθρώπων προς την πρόοδο.

Δύο χρόνια μετά τη σημαντική νίκη έναντι των σοσιαλδημοκρατών, η κυβέρνηση Γκρούεφσκι μείωσε τους φόρους επί των κερδών και ενεργοποίησε διάφορες νόμιμες διατάξεις που έκαναν την εργασία πιο ελαστική από ποτέ για τις ανάγκες των ξένων επενδύσεων. Βλέποντας πως το οικονομικό τους πρόγραμμα δεν παρείχε κανένα δείκτη επιτυχίας που θα μπορούσε να ανακουφίσει την πλειοψηφία των πολιτών, ο Γκρούεφσκι κάλεσε πρόωρες εκλογές κερδίζοντας χρόνο για τα σχέδιά του. Διεξήγαγε την καμπάνια του υπό την ίδια οικονομική ελπίδα, ισχυριζόμενος πως τα 2 χρόνια ήταν πολύ μικρό χρονικό διάστημα για να εκπληρωθούν οι υψηλοί στόχοι που είχαν μπει και πως χρειαζόταν “φρέσκια” εντολή τετραετίας.

Στις πρώτες πρόωρες εκλογές της σύντομης ανεξάρτητης πολιτικής ιστορίας της Δ. της Μακεδονίας που έγιναν το 2008, το VMRO–DPMNE κέρδισε την απόλυτη πλειοψηφία με 64 από τις 120 έδρες. Έτσι, είχαν την απόλυτη εξουσία για να υλοποιήσουν τις υποσχέσεις τους. Ήδη όμως απ’το 2009 ήταν σαφές πως ο καπιταλισμός δεν θα δούλευε για την ευημερία των ανθρώπων, ακόμα και υπό τις δικές του συνθήκες της ελεύθερης αγοράς που υποτίθεται πως θα οφελούσαν το γενικό καλό. Η φτώχεια και η ανεργία παρέμειναν στο 30% με ανοδικές τάσεις ενώ το χάσμα μεταξύ φτωχών και πλουσίων μεγάλωνε, καθιστώντας τη χώρα, ανάμεσα σε όλες τις άλλες ευρωπαϊκες, αυτή με το μεγαλύτερο δείκτη άνισης κατανομής εισοδήματος (συντελεστής Gini).

Παρ’όλη την αδυναμία του να εκπληρώσει τις υποσχέσεις του, το VMRO–DPMNE δεν μπορούσε να επιτρέψει να χάσει την υποστήριξη της κοινωνικής πλειοψηφίας. **Η σιωπηρή στήριξη του λαού στην ιδεολογία της ελεύθερης αγοράς γρήγορα μετατράπηκε σε μία απ’ τις πιο διεστραμμένες εθνικιστικές αφηγήγεις της σύγχρονης Ευρώπης.** Έτσι και η κυβέρνηση Γκρούεφσκι υιοθέτησε μία σκληρή λαϊκίστικη ρητορική ώστε να καταφέρει να εγκαθιδρύσει έναν τέτοιο εθνικισμό, που σε κυβερνητικό επίπεδο φάνηκε από την αυξημένη αυταρχικότητα της θέσης του πρωθυπουργού και την άμβλυνση των κομματικών διαφοροποιήσεων.

Σύντομα ο Γκρούεφσκι άρχισε να αποκαλείται ως “ο αρχηγός” ο οποίος αντιπροσώπευε την ενότητα όλων των κομματικών δομών και των κρατικών θεσμών. Το πρώτο πράγμα που έκανε ώστε να αναπτύξει την λαϊκίστικη ρητορική του ήταν να προβάλλει ένα “αντι-ελιτίστικο” πνεύμα ενάντια στην αντιπολίτευση των σοσιαλδημοκρατών οι οποίοι ως ελίτ ήταν αυτοί που πλούτισαν με τις ιδιωτικοποιήσεις του ’90 και αυτοί που κατείχαν όλες τις σημαντικές θέσεις σε παν/μια, νοσοκομεία, δικαστήρια και τράπεζες. Κάποιες απ’τις νέες πολιτικές του, για την **ηθική αναγέννηση της χώρας** (αφού η οικονομική ήταν αδύνατον να επιτεύχθει) περιστρέφονταν γύρω από παραδοσιακές οικογενειακές αξίες, εκ των οποίων κάποιες προϋπήρχαν και κάποιες εφευρέθηκαν. Γι’αυτόν τον σκοπό νέοι νόμοι είδαν το φως όπως περιορισμοί στις εκτρώσεις, επιδοτήσεις τρίτου παιδιού στην οικογένεια, απαγόρευση πώλησης αλκοόλ στην αγορά μετά τις 22:00, κλείσιμο του τμήματος σπουδών για το φύλο στο παν/μιο των Σκοπίων, περιορισμός στις ώρες λειτουργίας των μπαρ εώς τα μεσάνυχτα και μία δυνατή στροφή σε θρησκευτικές πρακτικές (όπως η έναρξη της ακαδημαϊκής χρονιάς του παν/μιου των Σκοπίων το 2012 με μία θρησκευτική τελετή στην κεντρική ορθόδοξη εκκλησία).

Η φαινομενικά ευρεία κοινωνική κινητοποίηση που πέτυχε το VMRO–DPMNE ήταν επί της ουσίας ένας παρασιτισμός πάνω σε μία ψευδή συνείδηση των πρώην αποκλεισμένων, μη “ελιτίστικων” μαζών αφού στην πραγματική δημοκρατική τους συμμετοχή δεν ασκούσαν καμία επιρροή. Έβλεπαν τους εαυτούς τους ως τη βάση στήριξης ώστε να εξασφαλιστεί πως οι ελίτ, οι κομμουνιστές, οι φεμινίστριες, οι γκέι και οι λεσβίες, οι φιλέλληνες προδότες και οι φιλελεύθεροι δεν θα καταφέρουν ποτέ να κυβερνήσουν τη χώρα. Αυτό βοηθούσε εν τέλει τον Γκρούεφσκι να φτιάξει τη δική του ελίτ έχοντας αποκλεισμένη την πλειοψηφία των ανθρώπων.

Αρχικά, ήταν η αποτυχία της οικονομικής ελπίδας, αδύνατης μέσα στον καπιταλισμό, να φέρει τη γενική ευημερία που οδήγησε τον Γκρούεφσκι στον λαϊκισμό ούτως ώστε να διατηρήσει τη στήριξη των μαζών που ποτέ προηγουμένως δεν είχαν κινητοποιηθεί τόσο

για μία πολιτική ιδέα. Αυτό θεωρήθηκε ως το ειλικρινές άνοιγμα του κόμματος και αργότερα του κράτους προς τον λαό. Αλλά μέσα σε ένα καπιταλιστικό κράτος κάτι τέτοιο είναι επίσης ειλικρινώς αδύνατο αφού θα χρειαζόταν μία ευρεία δημοκρατική συμμετοχή στον τρόπο λήψεως αποφάσεων και επομένως θα επηρεάζονταν αποτελεσματικά οι οικονομικές πολιτικές αντί των κρατκά επιβαλλόμενων απορρυθμίσεων και την εύνοια του κεφαλαίου πάνω στην εργασία. Επομένως, όσο πιο αδύνατο γινόταν το οικονομικό πρόγραμμα Γκρούεφσκι με τον χρόνο, τόσο περισσότερο γινόταν ο εθνικισμός μέρος της κυβερνητικής πολιτικής.

Επίσης, η νέα διαμορφωμένη πλέον ελίτ χρειαζόταν να συσσωρεύσει απ'την κοινωνία μεγάλα ποσά κεφαλαίου μέσω της κρατικής μηχανής και η μόνη εναπομείνουσα πηγή γι'αυτό ήταν ο κρατικός προϋπολογισμός. Το γεγονός πως οι μεγαλύτεροι δημόσιοι υποστηρικτές της "αρχαιοποίησης" και της κεντρικότητας του Μέγα Αλέξανδρου στην μακεδονική εθνική υπόσταση ήταν ταυτόχρονα και ιδιοκτήτες των κατασκευαστικών εταιρειών που έχτισαν το πρόγραμμα **"Σκόπια 2014"** με δημόσιες δαπάνες, κάνει ξεκάθαρη την εικόνα ενός ενορχηστρωμένου πλάνου της νέας ελίτ. Η απόκτηση των δημόσιων χρημάτων από τη νέα ελίτ του VMRO–DPMNE συνέβαινε και συμβαίνει ακόμα μέσω απίστευτων ποσών που δίνονται για το χτίσιμο θεάτρων, μουσείων και άλλων κυβερνητικών κτηρίων όπως και μέσα από την ανανέωση προσόψεων σε στυλ μπαρόκ με πολύ χαμηλής ποιότητας υλικά.

Τα αγάλματα και τα μνημεία στην κεντρική πλατεία των Σκοπίων αποτελούν μέρος του πρότζεκτ “Σκόπια 2014”.

Ενώ το συνολικό κόστος του προγράμματος “Σκόπια 2014” βρίσκεται ακόμα υπό διερεύνηση, εξαιτίας της μη διαφάνειας της διαδικασίας του διαγωνισμού για τις κατασκευαστικές εταιρείες και τα εισαγόμενα αγάλματα και εξαιτίας των συνεχών αναθεωρήσεων και επεκτάσεων, τα επίσημα στοιχεία μιλούν για 317 εκατομμύρια ευρώ ενώ οι μετρήσεις των ειδικών λένε πως θα ξεπεράσει τα 500 εκατομμύρια ευρώ. Βλέποντας τα παράξενα κοστολόγια των κατασκευών του “Σκόπια 2014” που κυμαίνονται από δεκάδες εκατομμυρίων ευρώ για ένα μόνο άγαλμα εώς εκατοντάδες εκατομμυρίων για μουσεία, γίνεται φανερό πως η κυβέρνηση καταξόδεψε ένα τεράστιο ποσό για αυτό το “νόμιμο” κολοσσιαίο πρότζεκτ. Εκτός του ακατανίκητου κίτς και της τεράστιας κατασπατάλησης των κρατικών ταμείων σε μία απ’τις φτωχότερες χώρες της Ευρώπης, σχεδόν όλα τα κτήρια και τα αγάλματα του πρότζεκτ αποτελούνται από ξερό μπετόν και δεν αποτελούν ούτε επενδύσεις σε έργα υποδομής ούτε δημόσιες υπηρεσίες που παρέχουν θεσμούς για τους πολίτες. Αυτή είναι θα έλεγα μία γενική εικόνα της πρόσφατης κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης μέχρι την τωρινή πολιτική κρίση.

Ας έρθουμε στην πολιτική κρίση που βιώνει η χώρα τους τελευταίους μήνες, ποια είναι η θέση σας πάνω σε αυτό; Απ'όσα προείπατε η Δ. της Μακεδονίας δεν μπορεί να σχηματίσει κυβέρνηση παρά τις τελευταίες εκλογές αφού ο δεξιός πρόεδρος της δημοκρατίας, Γκιόργκε Ιβάνοβ, αρνήθηκε να δώσει στον Σοσιαλδημοκράτη Ζοράν Ζάεβ την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης συνεργασίας με άλλα εθνοτικά αλβανικά κόμματα επικαλούμενος εθνικούς λόγους!

Nikola: "Εθνικοί λόγοι" είναι ένας τρόπος να το πεις. Αυτή ήταν η φράση που χρησιμοποίησε ο πρόεδρος της δημοκρατίας όταν αρνήθηκε επισήμως να δώσει την εντολή στον Ζάεβ, παρότι τον ανάγκαζε το Σύνταγμα, αφού ο Γκρούεφσκι (με τον οποίο σχετίζεται ο πρόεδρος) δεν καταφέρνει να σχηματίσει κυβέρνηση εδώ και μήνες απ'τις εκλογές και μετά. Αυτή η αντισυνταγματική πράξη έχει πολλούς άλλους λόγους πέρα από τους "εθνικούς". Ο πιο εμφανής λόγος είναι πως ο τωρινός πρόεδρος (σε αντίθεση με τους προηγούμενους) αποτελεί απροκάλυπτα μία μαριονέτα του VMRO–DPMNE, κάνοντας ό,τι του λέει ειδικά ο Γκρούεφσκι αμελώντας συχνά την ίδια του την ακεραιότητα. Άλλος λόγος που τα μέλη του κόμματος οδηγούν τον πρόεδρο σε αυτή τη συνταγματική εκτροπή είναι πως και οι ίδιοι γνωρίζουν ότι αν σταματήσουν να κυβερνούν τη χώρα και αποτραβηχτούν από τους κρατικούς θεσμούς που ελέγχουν ανεπίσημα εδώ και 10 χρόνια (συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων), οι περισσότεροι εξ αυτών θα βρεθούν στη φυλακή. Για τον Γκρούεφσκι και την κλίκα του το "εθνικό συμφέρον" είναι πολύ πιο ασήμαντο από την προσωπική τους ελευθερία, που μπορεί να χάσουν, αν παραδώσουν την εξουσία (ειδικά στους εκδικητικούς σοσιαλδημοκράτες).

Εφόσον όμως ο πρόεδρος "σπάει" το Σύνταγμα πρέπει να εφεύρει και έναν λόγο για να το κάνει, κάτι που έρχεται από τα κάτω και νομιμοποιείται από τον ίδιο τον λαό, κάτι που του δίνει το δικαίωμα να μην υπακούει στους "άδικους νόμους" και να δρα "στο όνομα του λαού". Αυτό το δικαίωμα του λαού είναι που τώρα ονομάζουν "εθνικό συμφέρον".

Για να εξηγήσω τη διαδικασία: Στο κοινοβούλιο υπάρχουν 120

έδρες. Παραδοσιακά, οι περισσότερες κερδίζονται από το VMRO και τους σοσιαλδημοκράτες (SDSM) -που θεωρούνται “εθνοτικά μακεδονικά” κόμματα- και από δύο άλλα “εθνοτικά αλβανικά” κόμματα. Ένα κόμμα χρειάζεται 61 έδρες ώστε να σχηματίσει κυβέρνηση. Αυτή τη φορά όμως, σε αντίθεση με τα τελευταία 10 χρόνια, η διαφορά των εδρών μεταξύ VMRO και SDSM ήταν πολύ μικρή: 51 για το VMRO, 49 για το SDSM και 20 έδρες σε 4 “εθνοτικά αλβανικά” κόμματα. Κανονικά θα έπρεπε το κόμμα με τις περισσότερες έδρες (VMRO) να συνεργαστεί ώστε να συμπληρώσει 61 έδρες, και η συνεργασία γίνεται συνήθως με το αλβανικό κόμμα που έχει τις περισσότερες ψήφους.

Αλλά αυτή η φορά είναι διαφορετική: οι διαμαρτυρίες ενάντια στην κυβέρνηση του VMRO τροφοδοτήθηκαν, ανάμεσα σε άλλα, από **διαρροές τηλεφωνικών συνομιλιών υψηλόβαθμων στελέχων της κυβέρνησης** που έδωσε στο φως ο αρχηγός του SDSM, Ζάεβ, το 2015. Μεταξύ άλλων, σε αυτές τις διαρροές άκουγε κανείς την υπουργό εσωτερικών να συζητάει το ότι πρέπει να “γίνει πόλεμος” (για την εθνοτική εκκαθάριση των Αλβανών) και το πως “αν θέλουμε μπορούμε να τους σκοτώσουμε όλους”.

Επομένως, σήμερα το VMRO ψάχνει 10 ακόμα έδρες για να σχηματίσει κυβέρνηση αλλά κανένα αλβανικό κόμμα δεν θα συνεργαζόταν εύκολα μαζί τους -μία συνεργασία με εθνικιστές οι οποίοι σχεδιάζουν να “σκοτώσουν όλους τους Αλβανούς” θα ισοδυναμούσε με πολιτική αυτοκτονία (το μόνο μη αλβανικό κόμμα μέσα στο κοινοβούλιο είναι το SDSM που φυσικά δεν θα μπορούσε να συνεργαστεί με το VMRO). Το VMRO προσπάθησε παρόλα αυτά να συνεργαστεί με το μεγαλύτερο αλβανικό κόμμα (το BDI) αλλά το τελευταίο από μία πλεονεκτική θέση έθεσε μια σειρά προϋποθέσεων που το VMRO δεν ήθελε να ικανοποιήσει ενώ το SDSM δέχτηκε. Υπό το φως της επικείμενης συμφωνίας του SDSM και 2 αλβανικών κομμάτων, η προπαγάνδα του VMRO στα M.M.E. άρχισε να μιλάει για ένα αλβανικό σχέδιο που ως στόχο έχει τη διάσπαση της χώρας σε συνεργασία με τους “προδότες” σοσιαλδημοκράτες.

Αυτό συνδυάζεται και με τις τελευταίες “λαϊκές” διαδηλώσεις που ανεπίσημα αλλά πολύ φανερά οργανώνονται από το VMRO όπου

συμμετέχουν ακραίοι εθνικιστές και άνθρωποι που φοβούνται ότι όντως οι Αλβανοί έχουν ως στόχο να διασπάσουν τη χώρα, αλλά συμμετέχουν και πολλοί άνθρωποι που βρήκαν δουλειά μέσω της κομματικής τους ταυτότητας στο VMRO (ένα αυξανόμενο φαινόμενο τα τελευταία 10 χρόνια) επειδή "πρέπει" -αλλιώς θα χάσουν τη δουλειά τους. Αυτές οι πορείες αποτελούν για τον πρόεδρο της χώρας αυτό που αποκαλεί ο ίδιος ως πηγή της "νομιμοποίησής" του στο ότι αρνείται να δώσει την εντολή στο SDSM. **Παίζοντας το χαρτί του εθνικισμού ως καμουφλάζ, επιχειρείται η αντιπαλότητα μεταξύ των 2 μεγαλύτερων εθνικοτήτων στη χώρα.** Αυτό το κόλπο άρχισε δυστυχώς να ξαναπιάνει στον λαό, παρότι είχε αποτύχει για κάποιο χρονικό διάστημα στο παρελθόν.

Artan: Ενώ η Δ. της Μακεδονίας ήταν ένα λαμπρό παράδειγμα κοινωνικών κινητοποιήσεων τα τελευταία 3 χρόνια, με κινητοποιήσεις που ξεπέρασαν τις παραδοσιακές γραμμές των εθνοτικών οριοθετήσεων, είναι αξιοπερίεργο να δει κανείς πώς η συνεχιζόμενη και παρατεταμένη κρίση εξελίσσεται σε εθνοτική ένταση. Αναπόφευκτα τίθεται το ερώτημα: **πώς συνέβη αυτό;** Πολλοί ισχυρίζονται πως η εθνοτική ένταση αποτελεί ένα οργανωμενο παιχνίδι της πρώην διεφθαρμένης εξουσίας ούτως ώστε να αποκρύψει τις σοβαρές καταχρήσεις των κρατικών ταμείων και θεσμών στο όνομα ενός μεγαλύτερου σκοπού, τα εθνικά συμφέροντα. Αλλά υπάρχει και μια άλλη άποψη που μπορούμε να διατυπώσουμε βλέποντας το ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο οδηγηθήκαμε στο βάθεμα της κρίσης και στην αύξηση της εθνικιστικής ρητορικής.

Το 2016 έλαβαν χώρα μαζικές διαδηλώσεις κατά της διαφθοράς. Καλλιτέχνες και ακτιβιστές έριξαν μπογιές σε κυβερνητικά και εθνικιστικά σύμβολα σε αυτό που ονομάστηκε “Πολύχρωμη Επανάσταση”.

Μετά τη σύγκρουση του 2001 και την επακόλουθη διαδικασία εφαρμογής της Συμφωνίας της Οχρίδας, η Δ. της Μακεδονίας άρχισε να λειτουργεί μέσω ενός **μοντέλου διαμοιρασμένης εθνοτικής εξουσίας.** Το μεγαλύτερο δηλαδή μακεδονικό και το μεγαλύτερο αλβανικό κόμμα θα έπρεπε πάντα να σχηματίζουν από κοινού κυβέρνηση συνεργασίας ως νικητές των δύο εικονικών παράλληλων εθνικοπολιτικών στρατοπέδων. Αυτός ο κανονισμός διαμοιρασμού εξουσίας βοήθησε στη μεταφορά της ευθύνης από το ένα κόμμα στο άλλο κάθε φορά που οι πολίτες κατηγορούσαν την κυβέρνηση για οποιαδήποτε παλινδρόμηση.

Σε αυτό το παιχνίδι πινγκ-πονγκ όπου κατηγορούνταν πάντα ο έταιρος συνεργάτης και όπου ο καθένας παρέμενε οχυρωμένος μέσα στην εθνοπολιτική του φωλιά, τα δύο κόμματα VMRO–DPMNE και BDI κατάφεραν να κυβερνήσουν παραμένοντας αδιαφιλονίκητα για μία ολόκληρη δεκαετία.

Ο μακροχρόνιος γλυκόπικρος “γάμος” των 2 κομμάτων έφτασε στο

τέλος του όταν αποκαλύφθηκαν τα μεγάλα σκάνδαλα διαφθοράς στα οποία εμπλεκόταν η κυβέρνηση Γκρούεφσκι. Μετά τη διεθνή σύναψη συμφωνίας τον Ιούνιο-Ιούλιο του 2015 -η οποία υποτίθεται θα άνοιγε τον δρόμο προς μία λύση απ'την πολιτικη κρίση- ήρθαν οι εκλογές του Δεκεμβρίου του '16 οι οποίες δεν παρείχαν σε κανένα κόμμα μία ξεκάθαρη πλειοψηφία. Αυτό που βλέπουμε σήμερα είναι η προσπάθεια επαναφοράς της εθνότητας ως βασικό πυλώνα για ολόκληρη την κοινωνία. Αυτό συμβαίνει ως αποτέλεσμα της σημαντικής μεταστροφής των Αλβανών ψηφοφόρων που διαχωρίστηκαν από τα παραδοσιακά εθνοτικά κόμματα στηρίζοντας τους σοσιαλδημοκράτες. Το SDSM είχε ήδη ανοίξει την πόρτα προς το αλβανικό εκλογικό σώμα βάζοντας αρκετούς Αλβανούς στις λίστες του. Το αποτέλεσμα των εκλογών σηματοδοτεί το οριστικό τέλος του μοντέλου διαμοιρασμένης εθνοτικής εξουσίας. Το VMRO–DPMNE και το BDI, ως τα 2 μεγαλύτερα εθνοτικά κόμματα εκατέρωθεν, είναι οι 2 κύριοι χαμένοι από τη λήξη αυτού του μοντέλου.

Βασιζόμενο στην παραδοσιακά συντηρητική και εθνικιστική του αφήγηση, το VMRO–DPMNE δεν μπορεί να ανταγωνιστεί έξω από την ασφαλή του ζώνη, η οποία ως τώρα αποτελούνταν αποκλειστικά από Μακεδόνες ψηφοφόρους. Αυτοί δεν αποτελούν πλέον το καθοριστικό σημείο για το εκλογικό αποτέλεσμα στο "μακεδονικό στρατόπεδο". Αντιθέτως οι αλβανικές ψήφοι είναι αυτές που καθορίζουν τον νικητή, παρότι το αποτέλεσμα των εκλογών έδωσε πλεονέκτημα στο κόμμα του Γκρούεφσκι με μόλις 2 έδρες διαφορά. Από την άλλη, ο Αλί Αχμέτι (BDI) έχασε την αποκλειστικότητά του ως ο μόνος αλβανικός παράγοντας στις σχέσεις εξουσίας με τη μακεδονική πλευρά. Μία πρόσφατη δημοσκόπηση του Telma TV δείχνει την αυξημένη στήριξη του SDSM από Αλβανούς στη μετεκλογική περίοδο, ανεβάζοντάς το στην πρώτη θέση προτίμησης των Αλβανών στη χώρα.

Αντιμέτωποι με μία τέτοια μεταστροφή ο Γκρούεφσκι και ο Αχμέτι προσπάθησαν να φτιάξουν κυβέρνηση με βάση το παλιό μοντέλο αλλά απέτυχαν. Γιατί αν συνέβαινε αυτό, ο Αχμέτι θα φάνταζε ως ο προστάτης της παλιάς διεφθαρμένης κυβέρνησης Γκρούεφσκι και έτσι θα έχανε ακόμα μεγαλύτερη στήριξη από τους Αλβανούς οι

οποίοι ούτως ή άλλως έβλεπαν παραδοσιακά στο πρόσωπο του Γκρούεφσκι έναν αντι-Αλβανό, διεφθαρμένο και καταπιεστικό πρωθυπουργό. Επομένως, φοβούμενος μεγαλύτερη διαρροή ψήφων και υπό την πίεση των μελών του ήταν αναγκασμένος να αποσύρει τη στήριξή του προς τον Γκρούεφσκι. Έτσι έλαβε τέλος το μοντέλο διαμοιρασμένης εθνοτικής εξουσίας: μία μεταστροφή των Αλβανών ψηφοφόρων έφερε τον Αχμέτι σε δυσχερή θέση.

Στην προσπάθεια του να επανέλθει στη θέση του βασικού παράγοντα ανάμεσα στους Αλβανούς, ο Αχμέτι δημιούργησε μία πλατφόρμα η οποία εκτός κάποιων ρεαλιστικών αιτημάτων είναι κατά βάση εθνικιστική. Όπως είναι φτιαγμένη δεν αφήνει περιθώρια στο VMRO–DPMNE και στο SDSM παρά να την αρνηθούν, κάτι που φέρνει τους Αλβανούς ψηφοφόρους πίσω στο εθνοτικό "τους" στρατόπεδο. Η πλατφόρμα, η οποία αποτελεί συμφωνία μεταξύ των αλβανικών κομμάτων και η οποία συμπεριλαμβάνει όλα τα εκλογικά τους προγράμματα φτιάχτηκε γρήγορα και πρόχειρα ώστε να καταφέρει να "αλλάξει τα δεδομένα" για το αλβανικό στρατόπεδο. Αλλά το κόλπο δεν πέτυχε. Η εθνικιστική κινητοποίηση που δημιούργησε ο Γκρούεφσκι ενάντια στην "αλβανική πλατφόρμα" περιπλέκει τα πράγματα. Τώρα οποιαδήποτε συμφωνία μπορεί να γίνει μεταξύ BDI και σοσιαλδημοκρατών θα οδηγήσει σε περισσότερες εντάσεις και θα μειώσει την πιθανότητα ενός ουσιαστικού πολιτικού διαλόγου. **Η εξουσία, η οποία εξ ορισμού δεν γνωρίζει εθνοτικά σύμβολα, έχει γίνει ένα τόσο διασκεδαστικό ναρκωτικό για τις διεφθαρμένες ελίτ που η "δίψα" τους γι' αυτό δεν σταματάει ακόμα και μπροστά στην απειλή της εθνοτικής έντασης και την πιθανή αποσταθεροποίηση μιας χώρας στην καρδιά των Βαλκανίων.**

Είναι αλήθεια πως η ανάδειξη και η επέκταση της χρήσης της αλβανικής γλώσσας συνεισφέρει στην ισότητα μέσα στη χώρα και δεν απειλεί με κανέναν τρόπο την ενότητα αλλά ο τρόπος και ο χρόνος στον οποίο συζητιέται ένα τέτοιο θέμα, σε συνδυασμό με τα προφανή πολιτικά του κίνητρα, υπονομεύει την ίδια την πιθανότητα του να γίνει πράξη. Επίσης, το να προωθηθεί το αίτημα του να αναγνωριστεί και η αλβανική γλώσσα ως επίσημη

δεν θα ήταν τόσο προβληματικό αν ήταν το μοναδικό αίτημα της "αλβανικής πλατφόρμας". Αντιθέτως, το συγκεκριμένο έγγραφο απαριθμεί μια σειρά παράλογων αιτημάτων, όπως "την επίλυση της γενοκτονίας εναντίων των Αλβανών". Αυτό φανερώνει μία "έξυπνη" στρατηγική: η πλατφόρμα προορίζεται να απορριφθεί (όπως συμβαίνει αυτή τη στιγμή) και τα πολιτικά οφέλη θα αντληθούν από την κοινωνία που βυθίζεται στις εθνικιστικές φλόγες.

Η άρνηση του προέδρου της δημοκρατίας να δώσει την εντολή στην αντιπολίτευση του Ζάεβ, επικαλούμενος εθνικούς λόγους, αποτελεί ένα από τα πολλά παράλογα και αντισυνταγματικά επεισόδια που μπορούμε να δούμε αυτές τις μέρες. Ας μην μας ξαφνιάζει το ότι και αυτό βασίζεται στην ίδια δίψα για εξουσία. Ακόμα περισσότερο τώρα που σφίγγει ο κλοιός για την υπάρχουσα ελίτ, η οποία έχει ευτελήσει τους μακεδονικούς θεσμούς απ' την όποια δημοκρατική τους νομιμοποίηση, έχει εξαντλήσει τον κρατικό προϋπολογισμό μέσα από μια σειρά διεφθαρμένων συμφωνιών (ο λογαριασμός του "Σκόπια 2014" ανέρχεται στα σχεδόν 700 εκατομμύρια ευρώ) και έχει επιβάλλει μία καταπιεστική νομοθεσία θεσπίζοντας ένα από τα χειρότερα μοντέλα κρατικής αιχμαλωσίας στη σημερινή Ευρώπη.

Εδώ και χρόνια ακούμε για τις λεγόμενες εντάσεις μεταξύ της μακεδονικής και της αλβανικής εθνότητας. Ποια είναι η πραγματική κατάσταση ανάμεσα στους 2 πληθυσμούς; Ποια είναι η δική σας εμπειρία από την καθημερινή σας συνύπαρξη;

Nikola: Προσωπικά δεν νιώθω κανενός ειδους ένταση όταν βρίσκομαι με ανθρώπους οι οποίοι (τυπικά) ανήκουν στην αλβανική (ή όποια άλλη) εθνότητα, όπως δεν βλέπω ούτε τους Αλβανούς να νιώθουν κάποια ένταση όταν βρίσκονται μαζί μου (τυπικά μιλώντας ανήκω στους εθνοτικά Μακεδόνες). Αυτό πάνω-κάτω συνοψίζει την εμπειρία της καθημερινής μου συνύπαρξης.

Από εκεί και πέρα, όταν συζητάω με άλλους εθνοτικά Μακεδόνες (οι οποίοι μιλάνε ανοιχτά μαζί μου ως μέλη του ίδιου γκρουπ) μπορεί να ακούσω κάποιες φορές (σπάνια, αλλά συμβαίνει) έναν ρατσισμό που προέρχεται απ' τον φόβο για τους Αλβανούς -έναν

φόβο που έχει εκθρέψει η εθνικιστική ρητορική, ειδικά των τελευταίων 25 ετών, ανάμεσα στους ανθρώπους των δύο εθνοτικών ομάδων.

Υπάρχει επίσης μία κρυφή ένταση ανάμεσα σε συγκεκριμένο αριθμό ατόμων των δύο εθνοτικών ομάδων αλλά αυτό δεν μεταφράζεται σχεδόν ποτέ σε ανοιχτές εντάσεις, οπότε θα έλεγα πως τα Μ.Μ.Ε. είναι αρκετά υπερβολικά –**δεν υπάρχει καμία ουσιαστική ένταση στην καθημερινή ζωή, ακόμα κι αν υπάρχει στα μυαλά κάποιων ατόμων.** Βέβαια, δεν ήταν πάντα έτσι -για παράδειγμα το 2001 υπήρξε ανοιχτή σύγκρουση ένοπλων αλβανικών μονάδων με τον κρατικό στρατό και τότε ένιωθες πραγματικά την ένταση μέσα στην κοινωνία αλλά αυτό έχει αλλάξει πολύ τα τελευταία 15 χρόνια.

Ειδικά μετά από τις αντικυβερνητικές διαδηλώσεις του 2014-2016, όπου άνθρωποι όλων των εθνοτήτων διαδήλωσαν μαζικά ενάντια στις κακές πολιτικές του VMRO και του συγκυβερνώντος BDI. Στην πραγματικότητα, η σειρά των αυθόρμητων αυτών κινητοποιήσεων ξεκίνησε από μία ομάδα φοιτητών ενάντια στην προτεινόμενη εξωτερική εξέταση του Υπουργείου Παιδείας (ένα σχέδιο που θα έπληττε την αυτονομία του πανεπιστημίου από το υπουργείο) με επικεφαλής τον υπουργό του BDI, Αμπνταλαχίμ Αντέμι. **Η σειρά των διαδηλώσεων που ακολούθησαν έδειξαν μια πρωτόγνωρη αλληλεγγύη μεταξύ των διαδηλωτών, οι οποίοι κατάφεραν να ξεπεράσουν τις διαφορές τους και να δημιουργήσουν έναν δι-εθνοτικό αγώνα για δικαιοσύνη.** Αυτή ήταν η ατμόσφαιρα τα δύο τελευταία χρόνια, η οποία όμως τώρα απειλείται από τις σημερινές οργανωμένες – κυβερνητικές συγκεντρώσεις που προωθούν και πάλι τον εθνικισμό.

Φοιτητικές διαδηλώσεις 2014-2016.

Artan: Η προσωπική μου εμπειρία σχετίζεται με τα πολιτικά μου ενδιαφέροντα και τις προσωπικές μου απόψεις επομένως δεν αντιμετωπίζω ιδιαίτερα προβλήματα εθνοτικού χαρακτήρα στην καθημερινότητά μου. Αλλά ειδικά τον τελευταίο καιρό παρατηρώ πώς οι άνθρωποι έχουν πέσει θύματα της εθνικιστικής ρητορικής, η οποία γίνεται όλο και πιο ορατή παρότι ευτυχώς δεν συνοδεύεται από συγκεκριμένα συμβάντα. Δεν νομίζω ούτε πιστεύω πως υπάρχει κάποιος αιώνιος πολιτικός ή ιστορικός σκοπός για τους εθνοτικούς πληθυσμούς να αγαπιούνται ή να μισιούνται. Γι'αυτό θεωρώ την πολιτική και κινηματική ενασχόληση ως άκρως απαραίτητη και κρίσιμη.

Εάν καταφέρουμε να δημιουργήσουμε ένα ευρύ κοινωνικό ρεύμα μέσα από κινητοποιήσεις, πρωτοβουλίες και εμπειρίες μεταμόρφωσης για τους ανθρώπους στη χώρα, ένα ρεύμα που θα βασίζεται στον αντι-εθνικισμό, την κοινωνική δικαιοσύνη και την οικονομική αλληλεγγύη, τότε πιστεύω πως όλο και περισσότεροι άνθρωποι θα ακολουθήσουν έναν τρόπο ζωής που δεν θα αντιπαρατίθεται με εθνοτικούς αλλά με ταξικούς όρους. Δεν

μπορούμε βέβαια να ξεχνάμε παντελώς τα εθνοτικά θέματα, αφού παλεύουμε για ισότητα στην κοινωνία σε όλους τους τομείς, αλλά αυτό θα πρέπει να γίνεται χωρίς φετιχισμούς και χωρίς καμία ανοχή σε εθνικιστικές ρητορικές, που συνήθως χαρακτηρίζουν τέτοια ζητήματα.

Όσο οι εθνικιστικές κλίκες συνεχίζουν να κάνουν κουμάντο στη χώρα με τα αντίστοιχα αποτελέσματα για την κοινωνία, θα συνεχίζεται να επηρεάζεται αντιστοίχως και η καθημερινότητά μας. Για παράδειγμα, ως αποτέλεσμα του μοντέλου διαμοιρασμένης εθνοτικής εξουσίας, έχουμε σήμερα παράλληλα κανάλια (μόνο στη μακεδονική και μόνο στην αλβανική γλώσσα) όπως και ένα παράλληλο εκπαιδευτικό μοντέλο, όπου οι μαθητές των δύο εθνοτήτων πάνε σε ξεχωριστά σχολεία ή σε ξεχωριστές ώρες στο ίδιο σχολείο. Αυτό είναι αποτέλεσμα των πολιτικών του διαχωρισμού που βρίσκονται σε εξέλιξη εδώ και μεγάλο χρονικό διάστημα. Πιστεύω όμως πως η δουλειά της "Solidarnost" και άλλων κοινωνικών ανοιγμάτων στην κεντρική πολιτική προετοιμάζουν το έδαφος για μελλοντικές βελτιώσεις.

Κλείνοντας, θεωρείτε πως τα πράγματα που μας ενώνουν στα Βαλκάνια είναι περισσότερα από αυτά που εν τέλει μας χωρίζουν κι αν ναι ποια είναι αυτά; Πόσο μακρυά βρίσκεται το όραμα μιας ειρηνικής συνύπαρξης όλων των ανθρώπων στα Βαλκάνια;

Nikola: Από μία θέση ριζοσπαστική, ελευθεριακή, αριστερή και ιδεαλιστική εμπνεύομαι από την ιδέα μιας **βαλκανικής ομοσπονδίας** και φυσικά έχουμε πολλά πράγματα τα οποία μας ενώνουν και τα οποία θεωρώ πως είναι αρκετά φανερά στον κάθε Βαλκάνιο (αν και ούτως ή άλλως θα έπρεπε να ενωθούμε ως άνθρωποι κυρίως και πάνω απ' όλα). Πάντα αντιλαμβάνομαι τους διαχωρισμούς μεταξύ των ανθρώπων ως κάτι επιβαλλόμενο από αυτούς που θέλουν να τους κυβερνήσουν ("Διαίρει και βασίλευε") οπότε δεν μπορώ να καταλάβω ποιο είναι αυτό ακριβώς που μας χωρίζει. Τα πάντα μας ενώνουν! Αυτός είναι φυσικά ο προσωπικός μου ιδεαλισμός αφού στην πραγματική σκληρή ζωή τα πράγματα δεν μου φαίνονται τόσο ιδανικά.

Φαίνεται πως εμείς, οι Βαλκάνιοι εν γένει, συνεχίζουμε να αποκλίνουμε ο ένας απ'τον άλλον τα τελευταία χρόνια παρ'όλο που υπάρχουν ακόμα μεταξύ μας κάποιοι που εργάζονται για να μας ενώσουν όλους. Το όραμα για ειρηνικά και ενωμένα Βαλκάνια φαντάζει τόσο μακρινό όσο μεγάλη είναι και η δικιά μας αδυναμία στο να προσπαθούμε να ενώνουμε τον κόσμο: **όσο μεγαλύτερη είναι η πρόοδος στον αγώνα για καλύτερο αύριο τόσο πιο κοντά θα έρθει και το όραμά μας για τα Βαλκάνια.** Έχουμε ιστορική ευθύνη να συνεχίσουμε κάτι τέτοιο. Δεν ξέρω απαραιτήτως τον ακριβή τρόπο που μπορεί να γίνει αυτό αλλά ξέρω ότι εξαρτάται από εμάς να το προσπαθήσουμε!

Artan: Ο στόχος για ένα καλύτερο παρόν και μέλλον είναι ένας συνδετικός κρίκος για τους πληθυσμούς των Βαλκανίων. Όλοι μας αντιμετωπίζουμε μία σοβαρή πολιτική εκμετάλλευση των κοινωνιών μας από τις ελίτ. Ίσως χρειαστεί χρόνος εώς ότου επέλθει μία σοβαρή συστημική αλλαγή, που θα μειώσει την πηγή της διαφθοράς και την κατάχρηση της κρατικής εξουσίας. Θα χρειαστεί επίσης ακόμα περισσότερη σκληρή δουλειά στην οργάνωση των κοινοτήτων και σε μία δικτυωμένη δομή που παρέχει ένα βιώσιμο κοινωνικό πρόγραμμα, ανθεκτικό σε απειλές, εκβιασμούς και μιντιακή προπαγάνδα. Όλα αυτά αναπόφευκτα οδηγούν στην επαναδημιουργία ενός νέου πολιτικού οράματος για τα Βαλκάνια.

Κοιτώντας μπροστά την εικόνα της Ευρώπης και των Βαλκανίων, προβάλλουν δύο πιθανά σενάρια: 1. η κυριαρχία των ξενοφοβικών εθνικισμών και το πολιτισμικό κλείσιμο μέσα στα εθνικά σύνορα και 2. η ελεύθερη εξερεύνηση ιδεών, η ανταλλαγή πολιτισμών και η ανακάλυψη κοινών δρόμων προόδου. Φυσικά, δεν θα υπάρξει ένα τελικό αποτέλεσμα σε κάποιο από αυτά τα σενάρια, αλλά μία συνεχής πάλη των δύο αυτών κόσμων. Γι' αυτό προσπαθήσαμε να συνεισφέρουμε στον εμπλουτισμό και στο άνοιγμα νέων χώρων αμφισβήτησης των εθνικισμών αλλά και στη δημιουργία νέου περιεχομένου και κοινής γνώσης για ένα μη εθνικιστικό παράδειγμα, καλλιτεχνικής και θεωρητικής παραγωγής όπως και ακτιβιστικής δράσης.

Ευχαριστούμε πολύ για τον χρόνο σας!

Πέρα από την Ιδεολογία: Επανεξετάζοντας το Σημασιακό Πλαίσιο

Yavor Tarinski
Μετάφραση: Ιωάννα Μαραβελίδη

Πράγματι, εξαρτόμαστε απ' τα περιβάλλοντα μέσα στα οποία ζούμε όμως είμαστε και οι δημιουργοί των πολιτικών και κοινωνικών μας κατασκευών και άρα μπορούμε να τα αλλάξουμε αν είμαστε τόσο αποφασισμένοι.
Mary Dietz[1]

Στον διάλογο[2] μεταξύ Simon Springer και David Harvey πάνω στο ποιο ιδεολογικό πλαίσιο θα έπρεπε να υιοθετήσει η ριζοσπαστική γεωγραφία, η πρόταση του Harvey του να *αφήσουμε τη ριζοσπαστική γεωγραφία ελεύθερη από οποιονδήποτε «-ισμό»* φαίνεται πολύ εύλογη. Και παρότι η πολεμική των κειμένων τους φαίνεται αρχικά να εξετάζει το ζήτημα της ριζοσπαστικής γεωγραφίας, έχει κατά τη γνώμη μου μία ευρύτερη σημασία αναφορικά με τον ρόλο της ιδεολογίας στον δρόμο για την κοινωνική απελευθέρωση και χειραφέτηση. Με μικρές εξαιρέσεις, η πρόταση του να ελευθερώσουμε τους εαυτούς μας απ' την ιδεολογία φαίνεται εξαιρετικά παραμελημένη από τα χειραφετικά κινήματα, κάτι το οποίο θεωρώ λάθος αν θέλουμε να εμπλέξουμε κόσμο σε αυτά και να δράσουμε εποικοδομητικά.

Βλέπουμε ακτιβιστές και θεωρητικούς, απασχολημένους με το να κρατήσουν την ιδεολογική/ταυτοτική τους «καθαρότητα», να συμμετέχουν συχνά σε ατέρμονες συζητήσεις για το τι είναι «αναρχικό», «μαρξιστικό», κ.τ.λ. Προς αποφυγή παρεξηγήσεων, δεν εννοώ να εγκαταλείψουμε τη θεωρία για χάριν της άμεσης

δράσης. Αντιθέτως, η θεωρητική έρευνα και η κριτική σκέψη είναι απαραίτητες για μία αποτελεσματική δράση. **Αλλά η Ιδεολογία δεν πρέπει να συγχέεται με τη θεωρία.**

Ιδεολογία και μη-σημασιακό πλαίσιο

Η Καταστασιακή Διεθνής ορίζει την Ιδεολογία ως ένα δόγμα ερμηνείας της υφιστάμενης πραγματικότητας[3], το οποίο μπορεί γίνει κατανοητό ως μία σκέψη που δεν λαμβάνει υπόψη το εκάστοτε σημασιακό πλαίσιο. Αυτό σημαίνει πως ο *idéologue* δημιουργεί έναν συγκεκριμένο τύπο ανάλυσης, επηρεασμένο απ' το δικό του τοπικό περιβάλλον (κοινωνικό πλαίσιο, οικονομική ανάπτυξη, κουλτούρα, κ.τ.λ.) και προσπαθεί συνεχώς να ταιριάξει μέσα σε αυτό πραγματικότητες που γεννιούνται σε διαφορετικά περιβάλλοντα, κάτι που συχνά οδηγεί σε παρανοήσεις. Βλέπουμε καθαρά κάτι τέτοιο, για παράδειγμα, στις αντιδράσεις ορισμένων αναρχικών και μαρξιστών (που έχουν «καθαρή» ταξική ανάλυση βασισμένη αποκλειστικά στις πραγματικότητες της βιομηχανικής Ευρώπης του 19^{ου} αιώνα), οι οποίοι κρίνουν τα γεγονότα στη Ροζάβα, ψάχνοντας εκεί για ένα «προλεταριάτο» που δεν υφίσταται με την κλασική Δυτική έννοια[4].

Με αυτή την έννοια, η Ιδεολογία «ευνουχίζει» τις ιδέες κάποιου, μετατρέποντάς τες σε αποστειρωμένα/ταριχευμένα δόγματα, τα οποία δεν μπορούν να υπάρξουν πέρα απ' την αρχική τους φόρμα. Οι «ιδεολογικοποιημένες» ιδέες γίνονται ασύμβατες με πραγματικότητες/περιβάλλοντα που διαφέρουν απ' αυτά που τις γέννησαν και έτσι αχρηστεύονται. Η Ιδεολογία εμποδίζει τόσο τη θεωρητική έρευνα όσο και τη μετέπειτα από αυτήν δραστηριότητα. Δημιουργεί μία δογματική αντίληψη της ουτοπίας και αποκλείει οτιδήποτε «παρεκκλίνει», ακόμα και όταν υπάρχουν κάποιες κοινές αρχές (όπως είδαμε παραπάνω στην περίπτωση της Ροζάβα), φτιάχνοντας ένα είδος αυτο-αποξενωτικής ελιτίστικης υποκουλτούρας.

Επομένως, η Ιδεολογία γίνεται πιο πολύ αυτο-εκφραστική παρά

εργαλειακή. Μεταμορφώνεται σε συγκεκριμένη *ταυτότητα*, που συχνά χρησιμεύει ως δικαιολογία για παραίτηση από τις ευρείες κοινωνικές υποθέσεις. Δημιουργεί έναν δικό της κύκλο ιδιοτέλειας, ανοιχτό κυρίως σε ομοϊδεάτες (που μοιράζονται την ίδια ιδεολογία), οι οποίοι απομακρύνουν εκουσίως τον εαυτό τους από θεσμίσεις και κοινωνικά δίκτυα που θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν[5]. Όπως υπογραμμίζει ο Jonathan Matthew Smucker:

[…] όταν δεν αμφισβητούμε τις κουλτούρες, τα πιστεύω, τα σύμβολα, τις αφηγήσεις κ.τ.λ. των υφιστάμενων θεσμίσεων και κοινωνικών δικτύων στα οποία ανήκουμε, απομακρυνόμαστε από την πηγή και τη δύναμη που εννυπάρχει σε αυτά. Για χάρη ενός άθλιου μικρού κλαμπ ακτιβιστών χαρίζουμε ολόκληρο χωράφι. Αφήνουμε στους αντιπάλους μας τα πάντα.

Εξαιτίας του μη-σημασιακού πλαισίου, η Ιδεολογία μπορεί να ιδωθεί ως κομμάτι του σημερινού κυρίαρχου φαντασιακού, που βασίζεται στη γραφειοκρατική λογική και έχει ανάγκη να χωρίζει τα πάντα σε «βολικά» και τακτοποιημένα κουτάκια, δηλαδή σε αυστηρούς κοινωνικούς και πολιτικούς ρόλους, δημιουργώντας και ενδυναμώνοντας έτσι τις *ταυτότητες*, παρά τις *ιδέες*. Στο βιβλίο της *«Η ανάδυση του κοινωνικού χώρου»*, η Kristin Ross περιγράφει πώς κατά τη διάρκεια της Παρισινής Κομμούνας, ο Catulle Mendès (αντιπροσωπεύοντας την προ-κομμούνας εποχή) δεν λυπάται πραγματικά για την πτώση της παραγωγής αλλά αντίθετα το άγχος του πηγάζει απ’ την επίθεση στην ταυτότητα, *αφού οι υποδηματοποιοί άρχισαν να φτιάχνουν, αντί για παπούτσια, οδοφράγματα*[6]. Εντοπίζει αυτή τη γραφειοκρατική λογική της στενής ταυτότητας πίσω στον Πλάτωνα, σύμφωνα με τον οποίο σε ένα καλά συγκροτημένο κράτος μία συγκεκριμένη δουλειά αποδίδεται σε κάθε άτομο· ο υποδηματοποιός είναι πάνω απ’ όλα κάποιος που δεν μπορεί να είναι και πολεμιστής[7].

Ένα χαρακτηριστικό της γραφειοκρατικής λογικής είναι η εγγενής προδιάθεση προς την ιεραρχία αφού κάποιες δουλειές και ρόλοι είναι πιο σημαντικοί από άλλους. Ο David Graeber, σε συνέντευξή του για το Περιοδικό «Βαβυλωνία», ορίζει την

Ιδεολογία ως *την ιδέα για την οποία κάποιος πρέπει να δημιουργήσει μία παγκόσμια ανάλυση πριν να αναλάβει δράση*, κάτι που προϋποθέτει ότι η σημασία της πνευματικής πρωτοπορίας (των στενών *ideologues*-ειδικών) θα πρέπει να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο σε κάθε κοινωνικό-πολιτικό κίνημα[8].

Πέρα απ' την Ιδεολογία: Το σημασιακό πλαίσιο είναι το παν

Προκειμένου τα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα να καταφέρουν να αμφισβητήσουν το υπάρχον σύστημα, θα πρέπει να ξεπεράσουν τα όρια του σημερινού φαντασιακού το οποίο βασίζεται στη γραφειοκρατική λογική και τους ξεχωριστούς πολιτικούς ρόλους. Στην πράξη, αυτό σημαίνει να προχωρήσουν πέρα απ' την Ιδεολογία, εντοπίζοντας δηλαδή τις επιθυμητές αρχές και τα αποτελέσματα και καταβάλλοντας ταυτόχρονα προσπάθειες για την προσαρμογή τους στις εκάστοτε τοπικές συνθήκες. Αυτό δεν σημαίνει να αφήσουμε κατά μέρος τα ιδανικά μας και να «πάμε με το ρεύμα» αλλά αντιθέτως να προσπαθήσουμε να τα μοιραστούμε με όσο το δυνατόν περισσότερο κόσμο, που πιθανότατα δεν μοιράζεται την ίδια (ή και καμία) Ιδεολογία/δόγμα/πολιτικό lifestyle. Κάνοντας αυτό, ερωτήσεις όπως «Είναι ο EZLN αναρχική οργάνωση ή όχι;»[9] γίνονται παρωχημένες και αντικαθιστούνται από άλλες όπως «Τι προτείνουν, πάνω σε ποια βάση και ποιες αρχές, συμφωνούμε και πώς με ό,τι κάνουν;» κ.α.

Τέλος, εξαρτάται απ' τους στόχους που θέτουμε με τους αγώνες μας. Αν αγωνιζόμαστε για κοινωνική απελευθέρωση και αμεσοδημοκρατική συμμετοχή, δεν μπορούμε παρά να προσπαθήσουμε να συνδέουμε διάφορους αγώνες, κινήματα και όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους, και για να γίνει κάτι τέτοιο, πρέπει να είμαστε ευέλικτοι στον τρόπο που εκφράζουμε τις ιδέες μας ανάλογα με το συνομιλητή που έχουμε μπροστά μας. Όπως προτείνει ο Aki Orr: *Μία κοινωνία μπορεί να λειτουργήσει με Άμεση Δημοκρατία μόνο αν οι περισσότεροι απ' τους πολίτες της θέλουν να αποφασίζουν οι ίδιοι για την πολιτική, αφού καμία μειοψηφία, όσο θετικές και να είναι οι προθέσεις της, δεν*

μπορεί να την επιβάλλει στην κοινωνία[10].

Βήματα προς αυτή την κατεύθυνση έγιναν απ' τον Larry Giddings, ο οποίος αντικατέστησε τον ιδεολογικό όρο «αναρχικό» με τον ευρύτερο «αντιεξουσιαστικό»[11]. Έπραξε έτσι αφού συνειδητοποίησε πως είτε αναγνωρίζει τους μη-αναρχικούς αγώνες είτε όχι, αυτοί εξακολουθούν να υπάρχουν, και αδιαφορώντας για αυτούς, επειδή δεν αντικατοπτρίζουν τη δική του θεωρία για ένα «χωρίς έθνη-κράτη μέλλον», αδιαφορεί επί της ουσίας για την ίδια του την επιθυμία για ένα τέτοιο μέλλον. Κατέληξε στο συμπέρασμα πως τα αποκεντρωμένα κοινωνικά και οικονομικά συστήματα, οργανωμένα με δημοκρατικό, μη-κρατικό τρόπο, θα έρθουν μόνο μέσα από κοινούς αγώνες διαφόρων κινημάτων και ευρείας κοινωνικής συμμετοχής.

Επομένως, αντί μιας συνεχούς προσπάθειας ορισμού του τι είναι «πραγματικός» αναρχισμός, αποφάσισε να δοκιμάσει μια άλλη προσέγγιση: να εντοπίσει τα αντιεξουσιαστικά χαρακτηριστικά των ήδη υπαρκτών και ποικίλων κοινωνικών κινημάτων και να προσδιορίσει τους κοινούς τους εχθρούς (καταπιεστές) και έτσι να τα ενώσει. Για να επιτύχει μια τέτοια σύνδεση, οι στενά ιδεολογικές αφηγήσεις έπρεπε να εγκαταλειφθούν και να αντικατασταθούν από μία γενικότερη αντιεξουσιαστική κουλτούρα, η οποία μπορεί ταυτόχρονα να καθορίζεται και να καθορίζει το περιβάλλον στο οποίο δημιουργήθηκε.

Συμπερασματικά

Προχωρώντας πέρα απ' την Ιδεολογία, δεν σημαίνει παραίτηση απ' τις ιδέες και τις αρχές μας αλλά συνεχής επανεκτίμηση και εξέλιξή τους. Στον φόβο του ότι χωρίς ιδεολογικές ταυτότητες θα απορροφηθούμε απ' την κυρίαρχη κουλτούρα της πολιτικής απάθειας και του αλόγιστου καταναλωτισμού μπορούμε να απαντήσουμε με τη δημιουργία μιας ευρείας πολιτικής κουλτούρας αυτεξούσιων ατόμων που είναι, πρώτα απ' όλα, *λέκτορες των λέξεων και πράττοντες των πράξεων*[12]. Ένα τέτοιο ευρύ σχέδιο βασισμένο, όπως προτείνεται απ' την Mary Dietz, στην αξία του αλληλοσεβασμού και της «θετικής ελευθερίας» της αυτοκυβέρνησης

(και όχι απλώς την «αρνητική ελευθερία» της μη-παρέμβασης), διατηρεί το αντιεξουσιαστικό πνεύμα ενώ επιτρέπει ταυτόχρονα την αλληλεπίδραση με μεγάλα κομμάτια της κοινωνίας και την εφαρμογή στην πράξη των ιδεών μας σε διαφορετικά περιβάλλοντα και σημασιακά πλαίσια.

Μόνο μια τέτοια προσέγγιση θα μας βοηθήσει να ξεφύγουμε απ' τον «σεκταρισμό» (με όλον τον σεπαρατισμό και το lifestyle που απορρέει από αυτόν) των πολιτικών κινημάτων που τα στοιχειώνει απ' τις αρχές του 20ου αιώνα μέχρι τις μέρες μας.

_____

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

[1] Mary Dietz, Context is All: Feminism and Theories of Citizenship. in Dimensions of Radical Democracy. edited by Chantall Mouffe.1992. Verso Books. p79

[2] "Listen, Anarchist!" by David Harvey: https://davidharvey.org/2015/06/listen-anarchist-by-david-harvey/

[3] "There is no such thing as situationism, which would mean a doctrine of interpretation of existing facts." (Situationist International) from Internationale Situationniste #1, Knabb, p45

[4] Mr. Anarchist, we need to have a chat about colonialism: https://roarmag.org/essays/zapatistas-rojava-anarchist-revolution/

[5] Why We Can't Depend On Activists To Create Change: https://www.alternet.org/visions/why-we-cant-depend-activists-create-change

[6] Ross, Kristin. The Emergence of social space. Verso 2008 p14

[7] Ibid. p13

[8] Against Ideology? https://www.crimethinc.com/texts/recentfeatures/ideology.php

[9] Πίσω στο 2002, το αμερικάνικο περιοδικό Green Anarchy δημοσίευσε ένα επικριτικό άρθρο για το κίνημα των Ζαπατίστας

με τίτλο «Οι EZLN δεν είναι αναρχικοί!» : https://theanarchistlibrary.org/library/various-authors-willful-disobedience-volume-2-number-7
[10] “Abolish Power: Politics Without Politicians”: https://www.abolish-power.org/
[11] “Why Anti-Authoritarian?” an essay by Larry Giddings: https://www.spunk.org/texts/misc/sp000124.txt
[12] Mary Dietz, Context is All: Feminism and Theories of Citizenship. in Dimensions of Radical Democracy. edited by Chantall Mouffe. Verso Books. 1992. p75

Μετάφραση απ’ το αρχικό αγγλικό κείμενο που βρίσκεται εδώ: Beyond Ideology: Rethinking contextuality

Το παρόν κείμενο δημοσιεύεται στο Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 18

Συνέντευξη με τους Los Fastidios + Φωτορεπορτάζ

Συνέντευξη – Μετάφραση: Ιωάννα Μαραβελίδη

Ο Ενρίκο απ’τους Los Fastidios, το ska, punk, oi! συγκρότημα από Ιταλία, μας παραχώρησε μία ιδιαίτερη συνέντευξη στα πλαίσια της προφεστιβαλικής συναυλίας που έδωσαν για το φετινό Διεθνές Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ του Περιοδικού Βαβυλωνία, το ***B–Fest*** *(27-28-29 Μαΐου, Αθήνα). Στη συζήτηση μαζί τους μιλήσαμε για τα νέα τους μουσικά σχέδια, τον αντιφασισμό, την πολιτική κατάσταση στη χώρα τους και για πολύ, πολύ… μπάλα. Η συνέντευξη έγινε και δημοσιεύεται από κοινού απ΄το Περιοδικό Βαβυλωνία και το Περιοδικό HUMBA!. Ακολουθεί το 1^{ο} μέρος της. Ολόκληρη η συνέντευξη θα δημοσιευτεί στο 23ο τεύχος του*

HUMBA!, που θα κυκλοφορήσει τον Ιούνιο.
Απολαύστε την!

Καλώς ήρθατε στην Ελλάδα! Πείτε μας δυο λόγια για τις τελευταιες σας δουλειές μετά από μία μικρή δισκογραφική παύση που είχατε μεταξύ 2009-2014 και ποια είναι τα μελλοντικά σας σχέδια;

Αρχικά θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε όλους! Η Αθήνα είναι καταπληκτική, απολαύσαμε πραγματικά τον χρόνο μας εδώ… την επόμενη φορά ελπίζουμε να κάτσουμε περισσότερο!!!

Τον τελευταίο χρόνο προωθούμε το τελευταίο μας άλμπουμ με τίτλο “Let’s do it”, που βγήκε το Δεκέμβριο του 2014 και το νέο μας ep “So rude, so lovely” που βγήκε τον Σεπτέμβριο του 2015. Και οι δύο κυκλοφορίες βγήκαν από την δική μας ανεξάρτητη δισκογραφική προσπάθεια, την Kob Records. Είμαστε πραγματικά ικανοποιημένοι με τη νέα μας δουλειά και τους τελευταίους 16 μήνες κάνουμε περιοδίες στον κόσμο γεμάτοι ενθουσιασμό και ενέργεια. Ο ήχος των νέων μας τραγουδιών είναι ο κλασικός ήχος των Los Fastidios, μία μίξη διαφορετικών ήχων απ’το δρόμο και ίσως λίγο περισσότερο ska απ’ ό,τι παλιά. Επίσης, έχουμε κυκλοφορήσει 2 βίντεο από τραγούδια της τελευταίας μας δουλειάς. Το βίντεο του τραγουδιού “So Rude, so Lovely” γυρίστηκε στο Αμβούργο με την πολύτιμη βοήθεια και συνεργασία των Skinheads St Pauli.

Το Νοέμβριο του 2015 το ακυκλοφόρητο τραγούδι μας “Oi! around the world” συμπεριλήφθηκε σε μία σπουδαία διεθνής αντιφασιστική συλλογή που περιέχει κομμάτια από Los Fastidios / Moscow Death Brigade (RU) / What We Feel (RU) / Feine Sahne Fischfilet (D) και είναι παραγωγής της γερμανικής Audiolith Records, της Voice of the street Records (Russia) και της δικιάς μας KobRecords, με την υποστήριξη των True Rebel Store και Lonsdale in Deutschland. Τα κέρδη από αυτήν τη συλλογή πηγαίνουν στις οικογένειες των Ρώσων αντιφασιστών ακτιβιστών που δολοφονήθηκαν απ’τους ναζιστές τα τελευταία χρόνια. Είμαστε πραγματικά περήφανοι που είμαστε κομμάτι ενός τέτοιου

πρότζεκτ.

Στα τέλη του 2015 ηχογραφήσαμε ένα νέο τραγούδι το οποίο θα συμπεριληφθεί σε ένα CD φόρο τιμής στη μεγάλη γαλλική μπάντα Les Partisans. Αυτό το CD θα κυκλοφορήσει τους επόμενους μήνες. Γενικά η τελευταία χρονιά ήταν πολύ σημαντική για εμάς, ειδικά στον τομέα των συναυλιών, μέσα στο 2015 παίξαμε 102 φορές σε όλη την Ευρώπη και την Νότια Αμερική (κάναμε μία σπουδαία περιοδεία στη Βραζιλία τον περασμένο Ιούνιο).

Το 2016 είναι 25η χρονιά απ'την δημιουργία της μπάντας και θα κυκλοφορήσουμε κάτι ιδιαίτερο για αυτήν την ειδική περίσταση… Ετσι, δουλεύουμε ήδη πάνω σε νέα κομμάτια και θα είμαστε έτοιμοι με το νέο μας άλμπουμ πριν το τέλος της χρονιάς. Εχουμε κι άλλες ιδέες, άκρως απόρρητες προς το παρόν!

Μέσω των τραγουδιών σας περνάτε ισχυρά μηνύματα για την διάδοση του αντιφασισμού στα γήπεδα. Ποια είναι η κατάσταση στις κερκίδες της Ιταλίας; Έχει καταφέρει το αντιφασιστικό κίνημα να απομονώσει ρατσιστικές και φασιστικές συμπεριφορές στο χώρο του αθλητισμού;

Ασχολούμαι πραγματικά με το ποδόσφαιρο, λατρεύω την κερκίδα και υποστηρίζω όλες τις Ultras αντιφασιστικές ομάδες στον κόσμο!!! Είμαι «ονειροπόλος» και ελπίζω να δω μια μέρα όλες τις antifa ομάδες ενωμένες ενάντια στους πραγματικούς εχθρούς της οπαδικής κουλτούρας: το μοντέρνο ποδόσφαιρο και τον φασισμό/ρατσισμό στα γήπεδα. Η Ιταλία αυτόν τον καιρό δεν βρίσκεται στην καλύτερη στιγμή της για τις αντιφασιστικές κερκίδες. Πολλοί ιστορικοί σύνδεσμοι έχουν κλείσει/διαλυθεί τα τελευταία 10 χρόνια εξαιτίας της αστυνομικής καταστολής και των νέων ποδοσφαιρικών νόμων. Με αυτήν την κατάσταση, οι δεξιές οργανώσεις έχουν βρει την ευκαιρία να επεκταθούν περισσότερο μέσα στα ιταλικά γήπεδα. Στις μεγάλες ποδοσφαιρικές κατηγορίες η κατάσταση είναι αρκετά άσχημη, ενώ στις μικρές είναι κάπως καλύτερα.

Στην Ιταλία, δυστυχώς, για πολλά χρόνια πολλοί σύντροφοι

μποϋκόταραν το γήπεδο υποβαθμίζοντας το μόνο ως επιχείρηση και μόδα, ξεχνώντας πως τα γήπεδα είναι ένα πραγματικά σημαντικό μέρος συνεύρεσης για όλες τις γενιές… Πιστεύω πως το ποδόσφαιρο, όπως και τα υπόλοιπα αθλήματα ανήκουν στην κοινωνία. Τα σπορ είναι συνάθροιση, πάθος, χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις, για όλα τα χρώματα, για όλους τους ανθρώπους. Τα σπορ δεν έχουν τίποτα κοινό με τον φασισμό και τον ρατσισμό, είναι ευγενής άμιλλα, όχι τρελός πόλεμος. Ελπίζω πως όλος ο αντιφασιστικός κόσμος θα το καταλάβει γρήγορα αυτό και πως στο μέλλον το κίνημα θα γυρίσει στις γηπεδικές κερκίδες. Ειλικρινά δεν είναι εύκολο στην παρούσα φάση να απομονωθούν οι ρατσιστικές/ φασιστικές συμπεριφορές στις μεγάλες επαγγελματικές κατηγορίες. Ελπίζω να δούμε ξανά πίσω στο γήπεδο αυτούς τους παλιούς ιστορικούς συνδέσμους οι οποίοι δημιούργησαν τις δεκαετίες του 70΄ και το 80΄ την ιστορία του ιταλικού οπαδικού κινήματος ή ακόμα και νέους συνδέσμους αλλά με την ίδια παλιά νοοτροπία.

Γνωρίζουμε πως η Ιταλία παρόμοια με την Ελλάδα βρίσκεται στο κέντρο μιας μεταξύ άλλων οικονομικής και προσφυγικής κρίσης. Βλέπετε ελπιδοφόρες αντιστάσεις απ΄την κοινωνία και τα πολιτικά κινήματα κι αν ναι, ποιες είναι αυτές;

Η οικονομική και προσφυγική κρίση έχει χρησιμοποιηθεί και στην Ιταλία απ’τα δεξιά πολιτικά κόμματα και οργανώσεις ως εργαλεία έτσι ώστε να διαδώσουν το μίσος μεταξύ ανθρώπων και θρησκειών. Ταυτόχρονα, επίσης, στην Ιταλία, πολλές οργανώσεις, συλλογικότητες, καταλήψεις και κοινωνικά κέντρα δουλεύουν ασταμάτητα ενάντια στις κλειστές πολιτικές της κυβέρνησης και κάποιων κομμάτων. Η αλληλεγγύη είναι το όπλο μας που φοβίζει τους ρατσιστές και τους μισαλλόδοξους. Πρέπει να χρησιμοποιήσουμε αυτό το όπλο με τον καλύτερο τρόπο. Ειλικρινά δεν είναι εύκολο να βρεθεί μια λύση για την κρίση αλλά νομίζω πως η συνεργασία μεταξύ όλων των ανθρώπων από τα κάτω είναι το πρώτο βήμα για να ξεπεραστεί αυτή η δύσκολη στιγμή. Είναι η ώρα να σταματήσουν οι αντιπαλότητες μεταξύ των διάφορων κινηματικών ομάδων και να προσπαθήσουμε να δουλέψουμε όλοι

μαζί… Βρισκόμαστε σε μία σημαντική στιγμή της ιστορίας… πρέπει να δουλέψουμε μαζί για να καταστρέψουμε τους τοίχους που η εξουσία και ο καπιταλισμός προσπαθούν να χτίσουν γύρω απ'τους ανθρώπους, γύρω απ'τα έθνη, πρέπει να δουλέψουμε όλοι μαζί για να ανοίξουν τα σύνορα…

Εκτίμησα πραγματικά τους τελευταίους μήνες την προσπάθεια πολλών οργανωμένων οπαδών ανά τον κόσμο (δυστυχώς οι περισσότεροι σε άλλες χώρες παρά στην Ιταλία) που αναλαμβάνουν δράσεις αλληλεγγύης για τους πρόσφυγες… Αυτό είναι πραγματικά ένα σπουδαίο μήνυμα…

Είστε απ΄τις λίγες αν όχι η μοναδική μπάντα που καταφέρνετε να συνδυάσετε την skinhead κουλτούρα του αντιφασισμού και του γηπέδου με τον βεγκανισμό και την απελευθέρωση των ζώων. Πόσο σημαντικό είναι για εσάς η ελευθερία του ανθρώπου σε συνάρτηση με αυτήν των ζώων;

Στη μουσική μου, μιλάω για τη ζωή μου και αυτή απαρτίζεται από όλα αυτά τα στοιχεία. Αναφορικά με τον βεγκανισμό και την απελευθέρωση των ζώων, πραγματικά θεωρώ πως δεν μπορώ να παλεύω για τα ανθρώπινα δικαιώματα ξεχνώντας αυτά των ζώων, θεωρώ ότι είναι ο ίδιος πόλεμος ενάντια στον καπιταλισμό, για το σεβασμό της ζωής. Τα ζώα είναι τα πρώτα θύματα αυτού του άθλιου συστήματος, ενός συστήματος που δεν σέβεται τον άνθρωπο και ακόμα λιγότερο τα ζώα. Το σύστημα εκμεταλλεύεται ανθρώπους και ζώα, χρησιμοποιεί τους ανθρώπους για να εκμεταλλευτεί τα ζώα όπως την ίδια στιγμή χρησιμοποιεί ανθρώπους για να εκμεταλλευτεί άλλους ανθρώπους. Η μόνη διαφορά είναι πως οι άνθρωποι μπορούν να κραυγάσουν την οργή τους ενώ τα ζώα έχουν μόνο τη δική μας φωνή που μπορεί να τα βοηθήσει, είναι οι τελευταίοι των τελευταίων πάνω σε αυτόν τον κόσμο. Σε κάθε μας συναυλία προσπαθώ να σηκώσω τη φωνή μου γι'αυτά και καλώ τον κόσμο να το σκεφτεί, σε κάθε συναυλία λέω απ'την σκηνή πως αν υπήρχε στον κόσμο περισσότερος σεβασμός για τα ζώα τα πάντα σήμερα θα ήταν καλύτερα και για όλους εμάς και για τον πλανήτη. Δεν είναι ποτέ αργά να ανοίξουμε τα μάτια μας. Ο σεβασμός φέρνει σεβασμό… αυτό πιστεύω.

Φωτορεπορτάζ απ’την συναυλία, 31/03, με **Los Fastidios + The Vagabonds 77 + Against All Odds:**

Death Ra
ARAH

ANGELS
UPSTARTS
UPSTART
Marshall
pdp
DRUM

ANGELIC
UPSTART
Marshall

CLICHE
pdp
Drum

ANGELIC
I'M AN
UPSTART
UPSTARTS
UPSTART

ANGELIC
I'M AN
UPSTART
UPSTARTS
UPSTART
pdp
drum

VIRTUS VERONA
REFUGEES WELCOME

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

LOS
FASTIDIOS

LOS
FASTIDIOS

ELISA DIXAN

ELISA DIXAN

Marsha
Mars

LOS
Marshall

LOS
LOVE FOOTBA
HATE RACIS
ERORA
GAINST
ACISM

WWW.EIGHTBALLTATT
EIGHTBA
TATTOO STU
8
SHOPPING CENTER
128 PATISSION S
LOS

LOS FASTIDIOS
LOS FASTIDIOS
LOS FASTIDIOS
LOS FASTIDIOS

LOS
FASTIDIOS
AFTER SHOW
PARTY
dj: Mr A. place: LUCKY13six

Φωτογραφίες: Konstantinos Tsakmaz + Elisa Dixan

Ιθαγενείς του Εκουαδόρ: η νέα μορφή αποικιοκρατίας και εξορυκτισμού του Κορρέα

Συνέντευξη: Νίκος Αναστασόπουλος, Αντώνης Μπρούμας
Μετάφραση-Επιμέλεια: Ιωάννα Μαραβελίδη

Η Nina Pacari είναι μία προεξέχουσα γυναικεία προσωπικότητα του ιθαγενικού κινήματος του Εκουαδόρ. Συμμετέχει στην Συνομοσπονδία των Ιθαγενικών Εθνοτήτων του Εκουαδόρ (CONAIE), η οποία αποτελεί την πιο σημαντική οργάνωση ιθαγενών στη χώρα. Τα τελευταία χρόνια η κυβέρνηση του Ραφαέλ Κορρέα έχοντας ξεκινήσει μεγάλα εξορυκτικά έργα σε ιθαγενικά εδάφη επιτίθεται στον ιθαγενικό τρόπο ζωής στο όνομα της ανάπτυξης. Στην παρακάτω συνέντευξη η Nina Pacari μιλάει για την τρέχουσα κατάσταση στη χώρα καθώς και για την κοινοτική ζωή και τους αγώνες του ιθαγενικού κινήματος.

Μπορείς να μας περιγράψεις την ιθαγενική οργάνωση στην οποία συμμετέχεις; Πώς λειτουργεί, ποιες είναι οι αρχές και οι στόχοι και ποιος είναι ο πολιτικός σας ρόλος στη χώρα;

Η Συνομοσπονδία των Ιθαγενικών Εθνοτήτων του Εκουαδόρ, της οποίας τα αρχικά είναι *CONAIE*, είναι μία οργάνωση που αποτελεί προϊόν άσκησης της ιστορικής μας συνέχειας ως λαού, επομένως, δεν είναι μία ένωση ή μία επαγγελματική οργάνωση -ή οποιουδήποτε άλλου τύπου ομαδοποίηση σύμφωνα με το δυτικό εταιρικό όραμα-, αφού εμπεριέχει στοιχεία όπως: ιστορική ταυτότητα και εδαφική συνέχεια, γλώσσα και φιλοσοφία, είναι δηλαδή λαοί, έθνη ή εθνότητες. Στο Εκουαδόρ αναγνωρίζονται δεκατέσσερις διακριτές ιθαγενικές εθνότητες με διαφορετικές γλώσσες, όπως οι λεγόμενοι *Montubios* και *Mestizos* ή ακόμα και άλλοι αφρικανικής καταγωγής. Επομένως, σύμφωνα με την δική μας αντίληψη, που αναγνωρίζει τους εαυτούς μας ως μια πολυεθνοτική κοινωνία, το κράτος θα έπρεπε επίσης να είναι πολυεθνοτικό.

Από το 2008, αυτό έχει αναγνωριστεί ως τέτοιο στο Σύνταγμα.

Η *CONAIE* λειτουργεί μέσω κοινοτικών συνελεύσεων, έχει τους δικούς της αυτόνομους θεσμούς και οι κύριες αρχές της είναι οι ακόλουθες: συμπληρωματικότητα, αμοιβαιότητα, αλληλοεπικοινωνία, αναλογικότητα, *ama killa* (να μην είσαι οκνηρός – να έχεις μία κοινωνική ροπή), *ama llulla* (να μην ψεύδεσαι, δημαγωγείς και είσαι ασυνάρτητος), *ama shwa* (να μην κλέβεις, αφού η διαφάνεια είναι σημαντική σε μια κοινωνία). Οι στόχοι: να παλέψουμε για τα δικαιώματά μας και πάνω απ΄όλα, να παλέψουμε για να αλλάξουμε το μοντέλο του αποικιακού κράτους που, παρότι έχει παραδεχτεί τον πολυεθνοτικό του χαρακτήρα, επιβιώνει ως σήμερα, καθώς και για να αλλάξουμε το τωρινό οικονομικό σύστημα που δημιουργεί, διατηρεί και δυναμώνει την ανισότητα.

Πώς οργανώνονται οι ιθαγενικές κοινότητες στο Εκουαδόρ, ποιοι είναι οι κοινωνικοί και οικονομικοί θεσμοί και ποιο βαθμό αυτονομίας απολαμβάνουν;

Στην περίπτωση της *CONAIE* οργανώνονται στη βάση της εδαφικότητας και της ταυτότητας. Είναι μια δομή στηριζόμενη στην ταυτότητα της ιστορικής συνέχειας των ανθρώπων της και είναι επομένως ένας συλλογικός «φορέας» που ασκεί τα δικαιώματά του. Δεν είναι απλώς ένα σύνολο ατομικών και αυθόρμητων επιθυμιών που ενώνονται για έναν κοινό σκοπό. Είναι κάτι το διαφορετικό απ΄τη δυτική έννοια μιας «οργάνωσης». Ως εκ τούτου, το άρθρο 10 του Συντάγματος αναγνωρίζει τους παρακάτω κατόχους δικαιωμάτων: τον άνθρωπο ως άτομο, τους λαούς ως συλλογικά υποκείμενα και τη Φύση ως ξεχωριστό υποκείμενο δικαιωμάτων.

Όσον αφορά τους κοινωνικούς και οικονομικούς θεσμούς, η δυτική άποψη συχνά εννοεί κάποια κτίρια όπου οι κοινωνικές και οικονομικές πολιτικές λαμβάνουν χώρα, μελετώνται και εκτελούνται. Οι θεσμοί όμως των ιθαγενικών κοινοτήτων είναι μια ζωντανή εμπειρία σε όλους τους δρόμους της ζωής του λαού και διαχέονται παντού, για παράδειγμα, οι νομικοί θεσμοί

(συλλογική επίλυση των διαφορών), οι σχέσεις μεταξύ γενεών και άσκησης εξουσίας (όπου εφαρμόζεται το μοντέλο της *Ayllu*– οικογένειας- κοινότητας), το *Minga* ή *mink'a* το οποίο είναι μία απ΄τις θεμελιώδεις αρχές της κοινοτικής οικονομίας, κ.τ.λ.[1]

Ποια είναι η στάση της κυβέρνησης Κορρέα προς τις ιθαγενικές κοινότητες, τον ιθαγενικό τρόπο ζωής, τα ιθαγενικά και κοινωνικά κινήματα και γενικώς προς τα οριζόντια κινήματα;

Η στάση της κυβέρνησης Κορρέα προς τις ιθαγενικές κοινότητες, ή καλύτερα προς κάποιες από αυτές, είναι αυτή της πατρωνίας αλλά χωρίς κανένα σεβασμό, όπως η στήριξη για τη βελτίωση του εδάφους και της παραγωγικότητας, προσφέροντας βοήθεια που δεν έχει ολοκληρωθεί καν. Έχουν παράσχει ένα προσωρινό σπίτι 30τ.μ. σε μόλις 2 ή 3 άτομα μιας κοινότητας ενώ οι μικρότερες κοινότητες μετρούν τουλάχιστον 200 οικογένειες· η κυβέρνηση συνεχίζει την «κοινωνική» της πολιτική όπως παραπάνω, βασιζόμενη στο λεγόμενο «κουπόνι για φτωχούς» (μηνιαία δόση των $50 ανά άτομο), στην ενσωμάτωση των ιθαγενών απ΄το αποικιακό κράτος, στη δίωξη των ιθαγενικών αρχών, στην καταδίωξη και ποινικοποίηση με φυλετικά κριτήρια, στην περιφρόνηση, στην απονομιμοποίηση κάθε ιθαγενικής ή άλλης κοινωνικής ομάδας, υπονομεύοντας την πρόταση του ιθαγενικού κινήματος σχετικά με τη γη και το έδαφος, το νερό, τους στρατηγικούς πόρους, τις κοινωνικές πολιτικές, κ.τ.λ. Αντιμετωπίζουμε μία επιστημική ηγεμονία και επιβολή, ως ξεκάθαρη έκφραση μιας νέας μορφής αποικιοκρατίας, που προάγει και εφαρμόζει ο Κορρέα.

Ποια είναι η πολιτική στάση της κυβέρνησης Κορρέα σχετικά με την περιβαλλοντική προστασία των ιθαγενικών εδαφών αλλά και εν γένει της χώρας;

Ο Κορρέα ασκεί την πιο ξεκάθαρη μορφή εξορυκτισμού (*extractivismo*). Δεν τον ενδιαφέρει εάν αυτό επηρεάζει κάποιο ιθαγενικό έδαφος. Η πολιτική του είναι αυτή της ενδυνάμωσης του καπιταλισμού και της ασσύμετρής του συσσώρευσης, που γεννά μεγαλύτερη φτώχεια. Δεν υφίσταται καμμία διαβούλευση

προηγουμένως, ενώ χρησιμοποιούνται τακτικές στρατικοποίησης των ιθαγενικών εδαφών, εξώσεις και αποστέρηση των περιουσιών τους (η περίπτωση του χωριού Tundayme είναι απ’τις πιο χαρακτηριστικές).

Η κυβέρνηση Κορρέα θεωρείται απ’την Ευρωπαϊκή Αριστερά ως προοδευτική και αριστερή. Ποια είναι στην πράξη η πολιτική της κυβέρνησης όσον αφορά την ανακατανομή του πλούτου και τον κοινωνικό μετασχηματισμό; Ανταποκρίνεται στα αιτήματα των κινημάτων και της κοινωνίας;

Ο Κορρέα χρησιμοποιεί από τη μία, μία αριστερή ρητορική και από την άλλη, μία εφαρμογή συντηρητικής πολιτικής. Μία ρητορική υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία ωστόσο συστηματικά παραβιάζει τα δικαιώματα των ανθρώπων, των γιατρών, των δημοσιογράφων, των δασκάλων, των μαθητών ως ατόμων και ως ιθαγενών λαών (η λίστα είναι μακρά). Είναι η κυβέρνηση για την οποία υπάρχουν αποδείξεις για την πιο εκτεταμένη διαφθορά στην ιστορία του Εκουαδόρ, αυτή η οποία έχει τριπλασιάσει το εξωτερικό χρέος, αυτή που έχει περισσότερα έσοδα απ΄τις υψηλές τιμές πετρελαίου, που έχει τον απόλυτο έλεγχο όλων των εξουσιών: την υποταγή του δικαστικού συστήματος και του κοινοβουλίου, τη δουλοπρέπεια του συνταγματικού δικαστηρίου, την αύξηση της καταστολής και του απολυταρχισμού· βιώνουμε επομένως ένα βαθύ έλλειμμα δημοκρατίας.

Το τελευταίο διάστημα είδαμε μία αναζωπύρωση των κοινωνικών κινημάτων στη χώρα. Ποια είναι η δομή τους, ποιες πρακτικές χρησιμοποιούν και ποια τα βασικά τους αιτήματα;

Δεν θα μπορούσα να μιλήσω εκ μέρους των κοινωνικών κινημάτων και των δομών τους. Θα περιορίσω την αναφορά μου στο ιθαγενικό κίνημα *CONAIE.* Δεν ενστερνίζομαι την άποψη της «αναζωπύρωσης», η οποία εννοείται στον δυτικό τρόπο σκέψης ως μια γραμμική διαχείριση του χρόνου. Το ιθαγενικό κίνημα, όπως αποδεικνύει η ιστορική του διαδρομή, δρα όταν κρίνει σκόπιμο να το κάνει, υπέρ δικών του διεκδικήσεων αλλά και υπέρ πιο διευρυμένων

πολιτικών ζητημάτων, όπως εκείνα της δεκαετίας του ‘90 στο Εκουαδόρ. Οι ιθαγενείς είναι πάντα ενεργοί με τον τρόπο ζωής τους, τις εμπειρίες, τις πρακτικές, τις διαδικασίες, τις προτάσεις και τη συμβολή τους. Η δυναμική αυτή δεν είναι κατανοητή και παρατηρήσιμη απ’τον δυτικό κόσμο και «αναδυκνύεται» μόνο σε περιπτώσεις μαζικών κινητοποιήσεων.

Οι στρατηγικές που εφαρμόζονται, συζητιούνται μέσα στις συνελεύσεις των κοινοτήτων και επομένως, δεν εξαρτώνται από κάποιο έτοιμο πρόγραμμα.

Κάποιες ιθαγενικές ιδέες και αρχές έχουν χρησιμοποιηθεί ως μεταφορές και ιδέες, οι οποίες αποτελούν έμπνευση για κινήματα και θεωρίες στη Δύση και οι οποίες προέρχονται απ’την Αριστερά και απ’τα οικολογικά κινήματα, όπως η *βαθιά οικολογία* και η *αποανάπτυξη*. Πιστεύεις ότι οι ιθαγενικές κοσμολογικές αρχές, όπως η Pachamama και το Sumak Kawsay οι οποίες είναι αναγνωρισμένες απ’τα Συντάγματα του Εκουαδόρ, μπορούν να δώσουν νόημα και να συνδεθούν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο και αν ναι, πώς;

Η Pachamama (που αναφέρεται στη φύση) δεν είναι απλά μία αρχή αλλά ένα υποκείμενο που και αυτό στην περίπτωση του Εκουαδόρ απολαμβάνει δικαιώματα. Η *βαθιά οικολογία* και η *αποανάπτυξη* είναι δυτικές κατασκευές, και πολύ σωστά τις αναφέρεις, αλλά λαμβάνονται ως μεμονωμένα στοιχεία του τι σημαίνει μια συνολική αναφορά στη Pachamama και το Sumak Kawsay. Θεωρώ πως οι αυθεντικές αυτές σημασίες θα πρέπει να παραμένουν ευδιάκριτες, όπως και η εμπλοκή τους και το περιεχόμενο τους θα πρέπει να αναγνωρίζεται ως πραγματικά αυτό που είναι, διαφορετικά θα καταλήξουμε να βρίσκουμε τελείως μεταφυσικές ομοιότητες που τελικά διαμορφώνουν μια λεπτή μορφή ακαδημαϊκής κυριαρχίας.

Πιστεύεις πως οι αρχές της ιθαγενικής κοσμολογίας μπορούν να δώσουν νόημα σε μεγαλύτερα αστικά περιβάλλοντα και αν ναι, έχεις κάποιες προτάσεις και ιδέες του πώς μπορεί αυτό να εφαρμοστεί πρακτικά;

Η ιθαγενική κοσμολογία δεν είναι μία αρχή αλλά πολλές απ’τις αρχές των ιθαγενών παραμένουν πάντα εφαρμόσιμες σε ευρύτερες κοινωνίες όπου αξίες όπως η ισότητα, η αμεροληψία και η δικαιοσύνη ενθαρρύνονται. Ένα παράδειγμα, είναι η αναφορά στο Sumak Kawsay, το οποίο έχει να κάνει με την κοινοτική και δίκαιη οικονομία και έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη νεοφιλελεύθερη συσσώρευση κεφαλαίου.

_____

[1] Η Nina Pacari αναφέρεται εδώ σε κοινωνικούς θεσμούς έγκυρους και ισχύοντες παντού, παρά σε επίσημους θεσμούς που βασίζονται στο να δημιουργούν τυπολογίες, όπως τα δικαστήρια, τα νοσοκομεία κ.ά.

Συνέντευξη με τους Social Waste

Συνέντευξη: Ιωάννα Μαραβελίδη

Οι Social Waste δημιουργήθηκαν τον 1999 στο Ηράκλειο της Κρήτης. Συνδυάζουν τον ξεχωριστό κοινωνικοπολιτικό στίχο και το δυναμισμό του χιπ χοπ με τους παραδοσιακούς ήχους και τα όργανα της Μεσογείου. Το Νοέμβρη του 2013 κυκλοφόρησαν το δίσκο «Στη γιορτή της Ουτοπίας»ενώ αυτή τη στιγμή βρίσκονται στο στούντιο και ετοιμάζουν τη νέα τους δουλειά…

Βαβυλωνία: Ξαναβγήκατε στο προσκήνιο το 2013, μετά από 14 ολόκληρα χρόνια απουσίας, γιατί όπως λέτε «η επόχη δεν σηκώνει σιωπή». Τώρα περιμένουμε το νέο σας άλμπουμ με ανυπομονησία. Πείτε μας δυο λόγια για το τι ακριβώς ετοιμάζετε.

Social Waste: Η αλήθεια είναι ότι ξαναβγήκαμε στο προσκήνιο μετά από περίπου 7 χρόνια απουσίας. Μέχρι το 2005 ήμασταν ενεργοί στη Freestyle Productions αρχικά, και αυτόνομα αργότερα. Από τότε μέχρι και το 2011-12 που αρχίσαμε να δουλεύουμε τη «Γιορτή της Ουτοπίας» κάπως είχαμε χαθεί. Και από τη σκηνή, αλλά και μεταξύ μας σαν μπάντα, γιατί σαν παρέα υπήρχαμε πάντα. Για δικούς του λόγους ο καθένας είχαμε αφήσει το τραγούδι σε δεύτερη μοίρα.

Αυτή τη στιγμή ετοιμάζουμε δυο πρότζεκτ. Το ένα είναι το καινούριο άλμπουμ των Social Waste που θα έχει τον τίτλο *«Με μια πειρατική Γαλέρα»,* ενώ ήδη έχουμε κυκλοφορήσει στο socialwaste.org και στο youtube ένα καινούριο τραγούδι από αυτό το άλμπουμ έτσι για να πάρετε μια γεύση! Λέγεται *«Τι άλλο να κάνω».* Στα live μας παίζουμε και άλλα τραγούδια από το καινούριο Social Waste, έτσι για να τα δοκιμάσουμε πριν βγουν!

Επίσης ετοιμάζουμε και ένα δεύτερο πειραματικό πρότζεκτ, παρέα με τα *Αντίποινα*, το οποίο λέγεται *«Το χιπ χοπ της Μεσογείου».* Σε αυτό το πρότζεκτ προσπαθούμε να κάνουμε ραπ τραγούδι χρησιμοποιώντας μεσογειακά όργανα ηχογραφημένα ζωντανά, όχι σαμπλαρισμένα πλέον. Αυτό το πρότζεκτ το δουλεύουμε παράλληλα και ελπίζουμε να το τελειώσουμε μερικούς μήνες μετά από τη «Γαλέρα».

Β: Οι στίχοι σας αποτελούνται από πολλές ιστορικές και κοινωνικοπολιτικές αναφορές. Με αυτό το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό σας αναφέρεστε σε μορφές και κινήματα, μιας ευρείας κλίμακας, που φτάνουν από τους Ζαπατίστας εώς μέχρι και τον Άρη Βελουχιώτη. Μπορεί κάποιος να βρει κάτι κοινό μεταξύ όλων αυτών των αναφορών, που συχνά αντιπροσωπεύουν διαφορετικές προτάσεις για την αλλαγή της κοινωνίας, και πώς ονειρεύεστε εν τέλει εσείς αυτήν την αλλαγή;

Ναι, ο κοινός παρονομαστής είναι μάλλον η αναζήτηση της ουτοπίας! Μιας ουτοπίας αντιεξουσιαστικής, αταξικής, α-κρατικής, χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, αντικαπιταλιστικής… Ίσως όλες αυτές οι ιστορικές μορφές να

διαφωνούσαν στα «μέσα» που θα χρησιμοποιούσαν, αλλά στο «σκοπό», στον «προορισμό» πάνω-κάτω τα βρίσκανε.

Τώρα τη δική μας «ουτοπία» εμείς προσπαθούμε να την κάνουμε πράξη και μέσα στην ίδια τη λειτουργία της μπάντας. Είναι, ας πούμε, ένα συλλογικό πείραμα που κάνουμε. Δηλαδή έχουμε ισότητα μισθών -όταν παίρνουμε- και απόψεων, προσπαθούμε κανείς να μην ασκεί εξουσία πάνω στους υπόλοιπους για οποιοδήποτε λόγο, ενώ οι αποφάσεις μας λαμβάνονται από όλα τα μέλη της μπάντας αμεσοδημοκρατικά και οριζόντια. Επίσης προσπαθούμε να επιδεικνύουμε αλληλεγγύη και συλλογικότητα σε όλες τις εκφάνσεις της μπάντας, αλλά και στις κοινωνικές μας δράσεις και προσπαθούμε να μη δρούμε «καπιταλιστικά», «εξουσιαστικά» δηλαδή! Αν θεωρούμε ότι θα επιθυμούσαμε να πληρωθούμε για τη δουλειά μας, είτε αυτό είναι για ένα άλμπουμ (που έχουμε αποφασίσει να τα βγάζουμε δωρεάν στο ίντερνετ) είτε αυτό είναι ένα live, βάζουμε μια δίκαιη τιμή στην εργασία μας και όσοι γουστάρουν στηρίζουν. Και σε αυτή την περίπτωση βέβαια, δε θα αφήσουμε απέξω κανέναν που μπορεί στη συγκεκριμένη στιγμή να αδυνατεί να μας στηρίξει οικονομικά! Ε, κάπως έτσι ονειρευόμαστε και την αλλαγή της κοινωνίας!

Β: Πρώτη φορά αριστερά, λοιπόν. Ποιες είναι οι εντυπώσεις σας από την αριστερά της εξουσίας;

Η δική μας αριστερά δεν είναι εξουσιαστική. Οπότε, αυτή της εξουσίας δεν την πιστέψαμε ποτέ και δε μας εκφράζει. Και ίσως και να πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε τι σημαίνει σήμερα αριστερά. Είναι η σοσιαλδημοκρατία του ΣΥΡΙΖΑ αριστερά; Μας εκφράζει περισσότερο αυτό που είχε πει ο Χρόνης ο Μίσσιος σε μια συνέντευξη, και είχε γράψει και σε ένα άρθρο ο Κοροβέσης: ότι δηλαδή η αριστερά πρέπει να ζητάει το ανέφικτο, να κυνηγάει την ουτοπία, να έχει φαντασία και ήθος. Να εμπνέει. Το να διαχειρίζεσαι τον νεοφιλελευθερισμό με λίγο πιο ανθρώπινο τρόπο από το Σαμαρά και τον Παπανδρέου δεν το παραγνωρίζουμε -γιατί για πολλούς ανθρώπους ίσως σημαίνει ότι θα ξαναπάρουν τη δουλειά που έχασαν και για μια οικογένεια σήμερα είναι πολύ σημαντικό αυτό- αλλά δεν είναι αυτό που

ονειρευόμαστε. Άσε που σώζει την τιμή του κοινοβουλευτισμού και της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας που τους την είχαμε κηλιδώσει!

Β: Πολύς λόγος γίνεται για το κατά πόσο πρέπει μία μουσική υποκουλτούρα, όπως είναι το hip-hop, να μπαίνει σε εμπορευματικά πλαίσια. Απ' την άλλη, υπάρχει η άποψη που λέει ότι ο καλλιτέχνης πρέπει να αμοίβεται για τον κόπο του. Εάν μάλιστα ανήκει στον κινηματικό χώρο χρειάζεται ιδιαίτερη στήριξη ώστε να συνεχίσει να υπάρχει. Ποια είναι η γνώμη σας; Εσείς θα επιλέγατε να συνεχίσετε την ενασχόληση σας με το συγκρότημα για αμιγώς επαγγελματικούς και βιοποριστικούς λόγους;

Αν μπορούσαμε γιατί όχι; Με δικούς μας όρους, όχι κάποιας εταιρίας βέβαια. Να ξέρετε ότι για να πάμε να παίξουμε σε μια συναυλία, κινηματική ας πούμε, θα πρέπει πέντε άνθρωποι να πάρουν άδεια από το αφεντικό τους (όσοι έχουν), να χάσουν μια μέρα (ή παραπάνω) μεροκάματο, να βρουν αντικαταστάτη στη δουλειά τους, ενώ για να ηχογραφήσουμε ένα άλμπουμ θα πρέπει να πληρώσουμε ηχοληψία, ηχογράφηση, μάστερινγκ. Όλα αυτά είναι έξοδα που βάζουμε από την τσέπη μας. Αν τώρα μπορούσαμε να ζούμε από τη μουσική μας, δε θα χρειαζόταν ούτε άδειες από αφεντικά να παίρνουμε, ούτε να κάνουμε δουλειές του ποδαριού ή που δε γουστάρουμε για να πληρώσουμε τα στούντιό μας, και επιπλέον θα μπορούσαμε να παίζουμε και στα κινηματικά live πιο άνετα! Δωρεάν φυσικά, αφού το βιοπορισμό μας θα τον κάναμε από άλλα live!

Με λίγα λόγια να σου πούμε πως το βλέπουμε: Εμείς όπου και όποτε μας χρειάστηκε το κίνημα πήγαμε και παίξαμε. Δωρεάν, ζητήσαμε μόνο τα έξοδά μας, και πολλές φορές τα βάλαμε και από την τσέπη μας. Και θα συνεχίσουμε να το κάνουμε. Θα θέλαμε όμως, όταν κι εμείς θα χρειαστούμε στήριξη να την έχουμε!

Β: Είστε ξεκάθαρα ένα συγκρότημα που ασκεί πολιτική και κοινωνική κριτική μέσω της τέχνης μέσα σε μία περίοδο πολυδιάστατης κρίσης. Μπορεί η τέχνη να αλλάξει τον κόσμο;

Θα σου απαντήσουμε με μια φράση του Αναγνωστάκη:
«Κανένας στίχος σήμερα δεν κινητοποιεί τις μάζες.
Κανένας στίχος σήμερα δεν ανατρέπει καθεστώτα.»
Έστω.
Ανάπηρος, δείξε τα χέρια σου.
Κρίνε για να κριθείς!

Ποδόσφαιρο και Αυτοδιαχείριση

Yavor Tarinski
Μετάφραση: Ιωάννα Μαραβελίδη

Το ποδόσφαιρο άνθισε στις φτωχογειτονιές. Δεν απαιτούσε χρήματα και για να παιχτεί δεν χρειαζόταν τίποτα άλλο παρά καθαρή επιθυμία.
Εδουάρδο Γκαλεάνο

Στο βιβλίο του «Τα χίλια πρόσωπα του ποδοσφαίρου» (1995) ο Εδουάρδο Γκαλεάνο αναφέρεται στην εμπορευματοποίηση του πιο δημοφιλούς αθλήματος του πλανήτη και στην αποκόλλησή του απ'τις ρίζες του. Μέσα σε αυτό, επισημαίνει πως «απ'τη στιγμή που το άθλημα έγινε βιομηχανία, η ομορφιά που άνθιζε από τη χαρά του παιχνιδιού καταστράφηκε ολοκληρωτικά. Το επαγγελματικό ποδόσφαιρο καταδικάζει όλα όσα θεωρεί άχρηστα, και το "άχρηστα" σημαίνει μη κερδοφόρα». Για μία ακόμα φορά είδαμε ακριβώς αυτό, στο τελευταίο Παγκόσμιο Κύπελλο στη Βραζιλία όπου το μοντέρνο ποδόσφαιρο εμφανίστηκε ως αυτό που πράγματι είναι: ένας μηχανισμός που εξυπηρετεί τη λογική της συνεχούς συσσώρευσης κεφαλαίου, επιθετικός ως προς τους «από τα κάτω», οι οποίοι δεν έχουν την πολυτέλεια να συμμετέχουν και να επηρεάσουν αυτό το πανηγύρι της καταναλωτικής κουλτούρας, παρά μόνο ως παθητικοί καταναλωτές.

Σε αντίθεση με πολλούς αριστερούς διανοούμενους, που

ισχυρίζονται πως «το ποδόσφαιρο ευνουχίζει τις μάζες και εκτροχιάζει τον επαναστατικό τους ζήλο»(Galeano, 1995), ο Γκαλεάνο αναφέρει πως το ποδόσφαιρο είναι βαθιά ριζωμένο στα σπλάχνα των κοινών ανθρώπων και μέσω αυτού μας δίνεται η δυνατότητα να λάμψει η ανθρώπινη φαντασία, η οποία σήμερα αμβλύνεται απ'την γραφειοκρατική λογική. Όπως λέει: «για πολλά χρόνια το ποδόσφαιρο παιζόταν με διαφορετικούς τρόπους, μοναδικές εκφράσεις της προσωπικότητας του κάθε ανθρώπου και η διατήρηση αυτής της ποικιλομορφίας μου φαίνεται σήμερα πιο απαραίτητη από ποτέ». Σύμφωνα με τον Αντόνιο Νέγκρι, «το μεγάλο πλεονέκτημα του ποδοσφαίρου έγκειται στην ικανότητά του, να κάνει τους ανθρώπους να συνομιλούν μεταξύ τους» [1], σε μία εποχή όπου η αποξένωση αλλοιώνει τον κοινωνικό ιστό.

Σκεπτόμενοι τα παραπάνω, το ποδόσφαιρο μπορεί να ειδωθεί ως κοινό αγαθό, το οποίο μοιράζεται σε όλους όσους το αγαπούν και το εξασκούνε, αν και πάνω σε αυτό έχει γίνει λυσσαλέα προσπάθεια ιδιωτικοποίησης. Παρόλο που εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο μοιράζονται το ίδιο πάθος για το άθλημα, δεν επηρεάζουν καθόλου τις αποφάσεις των αγαπημένων τους ομάδων. Αυτές βρίσκονται στα χέρια των διεφθαρμένων ποδοσφαιρικών ομοσπονδιών και οργανισμών, που έχουν ως προτεραιότητα τη μεγιστοποίηση των κερδών, κάτι το οποίο φυσικά παράγει διαρκώς σκάνδαλα διεθνούς κλίμακας (όπως το πρόσφατο σκάνδαλο με εμπλεκόμενο τον πρόεδρο της FIFA, Σεπ Μπλάτερ).

Όμως, 27 χρόνια πριν από αυτές τις λέξεις του Γκαλεάνο, κατά τη διάρκεια του Μάη του ΄68 στο Παρίσι, πραγματοποιήθηκε ένας απ΄τους πρώτους αγώνες ενάντια στη γραφειοκρατικοποίηση και την ιδιωτικοποίηση του ποδοσφαίρου. Συγκεκριμένα, ενώ εκατομμύρια εργαζομένων βρίσκονταν σε απεργία, μαθητές έκαναν καταλήψεις στα πανεπιστήμια, ο πρόεδρος έφευγε από

τη χώρα και η Γαλλία φαινόταν στα
πρόθυρα μιας επανάστασης, τότε μια πρωτοβουλία ποδοσφαιριστών κατέλαβε τα κεντρικά γραφεία της Γαλλικής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου για έξι μέρες [2]. Στην ανακοίνωσή τους τονίζουν ότι το ποδόσφαιρο έχει αρπαχτεί από τα χέρια των παικτών και των φιλάθλων και έχει υποταχθεί στην υπηρεσία του κέρδους. Ένα απ΄τα κύρια αιτήματά τους ήταν η άμεση απομάκρυνση των κερδοσκόπων του ποδοσφαίρου, μέσω δημοψηφίσματος όλων των 600.000 ποδοσφαιριστών και ο εκδημοκρατισμός του αθλήματος.

Αργότερα, στα τέλη της δεκαετίας του ’70 οι ποδοσφαιριστές της βραζιλιάνικης ομάδας ***Κορίνθιανς,*** αποφάσισαν να πάρουν στα χέρια τους την ομάδα στην οποία έπαιζαν. Εμπνευσμένοι από τον τότε αρχηγό της ομάδας, Σώκρατες [3], οι παίκτες άρχισαν να συζητούν και να ψηφίζουν με μία απλή ανάταση των χεριών για όλα τα ζητήματα που τους επηρέαζαν, από απλά πράγματα όπως τι ώρα θα φάνε το μεσημεριανό τους μέχρι το να μην συμμορφώνονται στο μισητό *concentração,* μία συνήθης πρακτική στη Βραζιλία όπου οι παίκτες παρέμεναν στην ουσία κλειδωμένοι στο ξενοδοχείο για μία ή και δύο ημέρες πριν τον αγώνα. Μία απ΄τις πιο αξιοσημείωτες αποφάσεις που πήραν ήταν το 1982, όταν στην, υπό στρατιωτική δικτατορία από το 1964, Βραζιλία οι παίκτες της Κορίνθιανς έβγαιναν στον αγωνιστικό χώρο για ένα ακόμα παιχνίδι έχοντας γραμμένο στις φανέλες τους το σύνθημα «Ψηφίστε στις 15», προτρέποντας τον κόσμο να συμμετάσχει στις πρώτες πολυκομματικές εκλογές. Αυτό το μοντέλο αυτοδιεύθυνσης που δημιούργησαν, έμεινε στην ιστορία ως *Κορινθιακή Δημοκρατία* (*Democracia Corinthiana*) [4]. Παρ’όλα αυτά, σε αυτό το πείραμα αν και οι παίκτες είχαν λόγο σε όσα τους επηρέαζαν, οι φίλαθλοι, δεν εμπλέκονταν καθόλου στην δημοκρατική διαδικασία.

Ένα παράδειγμα, όπου η διαχείριση ενός αθλητικού συλλόγου υπήρξε πραγματικά στα χέρια των φιλάθλων, είναι η περίπτωση της ***Έμπσφλιτ Γιουνάιτεντ*** (Ebbsfleet United), η οποία αγωνίζεται μεταξύ 5^{ης} και 6^{ης} κατηγορίας του αγγλικού

ποδοσφαίρου. Στις 13 Νοεμβρίου 2007, ανακοινώθηκε ότι η ιστοσελίδα "MyFootballClub" (MyFC), έκανε πρόταση να αγοράσει το σύλλογο. Περίπου 27.000 μέλη του MyFC μάζεψαν τις απαραίτητες £700.000 (35 λίρες ο καθένας) με σκοπό την εξίσου συμμετοχή στην αγορά και διοίκηση της ομάδας. Όλα τα μέλη κατείχαν μόνο από μία μετοχή ώστε να υπάρχει ίση συμμετοχή στις αποφάσεις, χωρίς να λαμβάνουν μέρισμα ή κάποιο άλλο οικονομικό όφελος. Όλοι είχαν δικαίωμα ψήφου για τα θέματα της ομάδας, όπως για τις μεταγραφές, τον προϋπολογισμό, την τιμή των εισιτηρίων ακόμα και για την επιλογή της ενδεκάδας που αγωνίζεται κάθε φορά και όλα αυτά μέσω ψηφοφορίας στο διαδίκτυο. Ο προπονητής Λάιαμ Ντέις, όπως και οι βοηθοί του, αρκέστηκαν πλέον στο ρόλο των γυμναστών-εκπαιδευτών χωρίς περαιτέρω αρμοδιότητες. Με αυτό το πλαίσιο αμεσοδημοκρατικής διαχείρισης από τους ίδιους τους φιλάθλους, η Έμπσφλιτ Γιουνάιτεντ κατάφερε να κερδίσει το FA Trophy, το 2008, γίνοντας έτσι η πρώτη ομάδα από το Κεντ που κατακτά αυτόν τον τίτλο, καθώς και το τοπικό Κύπελλο του Κέντ.

Το 2013, μετά από μία σοβαρότατη πτώση των μελών (από 32.000 που ήταν στο αποκορύφωμά τους, έπεσαν στους 1.000), τα εναπομείναντα μέλη ψήφισαν υπέρ του να πουλήσουν πλέον τις μετοχές που είχαν στην ομάδα. Αυτή η πτώση του ενδιαφέροντος μπορεί να αποδοθεί σε πολλούς παράγοντες: στο διαρκή σκεπτικισμό που εκφραζόταν απ'τους επισήμους του συλλόγου, οι οποίοι κατηγορούσαν την ιστοσελίδα MyFC ότι καταστρέφει τον σύλλογο(!) [5], στο γεγονός ότι κατά τη διάρκεια της τωρινής παγκόσμιας κρίσης ο σύλλογος άρχισε να γίνεται οινονομικό βάρος για κάποια από τα μέλη του, ή στο γεγονός ότι τα ίδια τα μέλη είδαν την ενασχόλησή τους αυτή ως χόμπυ και δεν συνέδεσαν αυτήν την δημοκρατική τους εμπειρία με ένα ευρύτερο πρόταγμα άμεσης δημοκρατίας, που θα κάλυπτε όλες τις σφαίρες της κοινωνικής ζωής.

Στις παραπάνω περιπτώσεις, φυσικά και μπορούμε να βρούμε ατέλειες: στην περίπτωση της Κορίνθιανς, παρόλο που ο ρόλος των παικτών επεκτάθηκε πέρα από το τερέν, πολιτικοποιήθηκε και διανθίστηκε με αμεσοδημοκρατικά χαρακτηριστικά, οι φίλαθλοι όμως παρέμειναν έξω από αυτήν τη διαδικασία. Στη δεύτερη περίπτωση της Έμπσφλιτ Γιουνάιτεντ, βλέπουμε ακριβώς το ίδιο πρόβλημα αλλά απ΄την αντίθετη πλευρά. Ωστόσο, αποτελούν μία σημαντική εμπερία και παρακαταθήκη μοντέλων αυτοδιαχείρισης, που αν συνδυαστούν μπορούν να μας δώσουν τη βάση για την απεμπλοκή του ποδοσφαίρου από το δίπολο κρατικό-ιδιωτικό και τη θέασή του ως κοινού αγαθού. Για να διαρκέσει ένα τέτοιο εγχείρημα, χρειάζεται, όπως προείπαμε, η σύνδεσή του με ένα ευρύτερο πρόταγμα κοινωνικού εκδημοκρατισμού. Όπως τονίζει και ο Καστοριάδης, η άμεση δημοκρατία δεν μπορεί να υπάρξει μόνο σε μία κοινωνική σφαίρα, γιατί τότε οι ανισότητες που υπάρχουν στις υπόλοιπες σφαίρες, και προέρχονται ακριβώς από τον μη δημοκρατικό τους χαρακτήρα, αργά ή γρήγορα, θα επηρεάσουν και την ίδια [6].

Η εξέλιξη του ποδοσφαίρου σε κοινό αγαθό, διαχειριζόμενο απ΄τους παίκτες και τους φιλάθλους είναι μία εφικτή προοπτική και υπάρχουν πλέον οι προσπάθειες γι’αυτό. Όπως αναφέρει και ο Γκαλεάνο «το ποδόσφαιρο είναι πολλά παραπάνω από μία μεγάλη εταιρεία διοικούμενη από κάποιους φεουδάρχες απ’την Ελβετία. Το δημοφιλέστερο άθλημα στον πλανήτη επιθυμεί να προσφέρει τις υπηρεσίες του στον κόσμο που το αγκαλιάζει».

Σημειώσεις:

[1] libcom.org/library/negri-football-class-struggle

[2] libcom.org/library/football-footballers

[3] libcom.org/library/s-crates-midfielder-anti-dictatorship-resister

[4] en.wikipedia.org/wiki/Corinthians_Democracy

[5] news.bbc.co.uk/local/london/hi/front_page/newsid_8967000/8967067.stm

[6] athene.antenna.nl/ARCHIEF/NR01-Athene/02-Probl.-e.html